Broj 4. U Trstu 22. jenara 1891. Godina XXII.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvč. svaki redak: Oglasi od 8 redakah stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge". Ime, prezime i najbližu poštu valja točno oznaciti.

Komu list nedodje na vrieme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cielom arku.

Dopisi se nevraćaju ako se i netiskaju.

Nebiljegovani listevi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2½ i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredničtvo i administracija nalaze se u Via Carintia br. 25

„Slogom rastu male stvari, a neslogа sve pokvari". Nar. Pos.

Poziv na predplatu.

Iztekla eto i dvadešet i prva godina što šaljemo naš list na krilo mlog nam roda. Stupili smo hvala Bogu u dvadeset i drugu godinu. Pozivljuć narod na novu predplatu, nadamo se, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici i da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli.

Predplata s poštarinom za cielu godinu stoji za imućnije for. 5., a za seljaka for. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarinu više. Novce ne treba šiljati u zapečaćenom listu, jer je predrago, nego poštarskom naputnicom (*Vaglia postale.*)

Budué da nam se šalje više puta novce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvjek točno naznači, što je za predplatu, što za što drugo.

I ovom sgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije liepo ni pravedno list primati a ne plaćati ga.

Preporučamo napokon svim rodoljubom, da nam dopisuju iz svojih krajevah po istini sve, što misle, da može narodu koristiti.

Uprava „Naše Sloge".

Novo občinsko zastupstvo u Buzetu.

Koncem minule godine obavili se izbori za občinu Buzet, te bijahu u sva tri tiela jednoglasno izabrani predloženici hrvatske stranke. Naši narodni protivnici nisu se usudili niti stupiti u izbornu borbu u onoj občini, u kojoj su do pred tri godine samovoljno gospodarili, i koju su doveli do ruba materijalne propasti.

Občina Buzet, svojim zemljištnim obsegom i brojem pučanstva jedna od najvećih občinah Istre, bila je spala na tako nizke grane pod talijanaškom upravom, da su naši muževi, preuzimajuć njezinu upravu u svoje poštene ruke, skoro sami podvojili o tom, hoće li im poći ikada za rukom izbaviti ju od gotove propasti. Oni bo nadjoše občinsku blagajnu posve praznu, občinu do grla zaduženu, puteve i ceste do skrajnosti zapušćene, puk neuk, izsisan i osiromašen, občinske dohodke zaplienjene — jednom rieči: biedu i nevolju na sve strane.

Htjelo se je svakako neobične srčanosti i samozataje prihvatiti se uprave one občine, nalazeće se u toli žalostnom stanju. Ali naši prvaci na Buzeščini, a na čelu im čestiti Fran Flego, zasukaše rukave, te se dadoše svom dušom na ozbiljan i triezan rad u čvrstoj odluci, da ju oslobode od propasti i dovedu u kolo ostalih dobro upravljanih hrvatskih občinah Istre. Mučan je bio to doista posao, nu slogom i uztrajnošću, nesebičnim i požrtvovnim djelovanjem riešiše oni dično postavljenu si zadaću.

Več u prvom trogodišću uredilo je hrvatsko zastupstvo občinsku upravu u toliko, da mu bijaše od visokih, nam neprijateljskih krugova izdana najbolja svjedočba. Medjutim hrvatsko zastupstvo neće da sustane na pol puta, već hoće, da izvede svoju težku osnovu do konca. Da će pako ono tu zadaću častno riešiti, porok nam je rodoljubno i požrtvovno občinsko zastupstvo, za to nam jamči dično ime Frana Flega, koji je na čelu tomu zastupstvu i koji uživa neograničeno povjerenje medju svojimi drugovi i medju svim pučanstvom na Buzeščini. Njega je dne 15. t. m. odlikovalo ponovno občinsko zastupstvo načelničkom častju, za kojom nije težio, kojoj se je dapače zubi i nokti branio. On je popustio nagovaranju i molbam zastupstva, zadovoljio je svojim občinarom, koji ga štuju, ciene i ljube kao svoga otca.

Kako se je ovršilo samo konštituiranje novoizabranoga zastupstva naći će naši čitatelji potanko opisano na drugom mjestu. Ovdje želimo iztaknuti samo značajne rieči gosp. načelnika, kojimi se je zahvalio svojim drugovom na tolikom povjerenju i kojimi je označio program budućemu svomu radu: „Koracati ću" — reče on — „onom stazom, kojom sam do sada koracao bez obzira na nikoga. Neću gledati na razliku narodnosti, stališa ni kraja. Red u upravi, pravica u poslovih i dobrobit puka biti će mojom lozinkom i svrhom mojega rada i u ovom trogodišću." Rieči ove, izrečene u svečanom trenutku po novoizabranom načelniku občine Buzet, neće ostati praznimi riečmi. On je častno održao zadanu rieč u mnogo težih okolnostih, a kamo li ju nebi održao sada pošto je pošlo njemu i njegovim drugovom sretno za rukom popraviti u kratko onu zgradu, za koju je liepo kazao prvi občinski savjetnik g. dr. Trinajstić, da bijaše pred tri godine sva razklimana i da su njoj stiene pucale sa svih stranah.

Naš puk na Buzeščini može se doista ponositi svojim čestitim zastupstvom a zastupstvo svojim vriednim načelnikom, dočim se mi ponosimo sa onim dičnim pukom, koji je izručio sudbinu svoje občine u onako poštene ruke.

Pogled po svietu.

Trst, dne 21. jenara 1891.

Austro-Ugarska: Baduči austrijski priestolonasliednik nadvojvoda Fran Ferdinand posjetiti će budućega mjeseca ruski carski dvor, da vrati posjet ruskoga carevića u Beču. Njemački liberalni listovi nagadjaju, da to putovanje neće imati političkog znamenovanja, dočim tvrde naproti tomu Rusiji prijazni listovi, da će imati nadvojvoda političku misiju i da se ima njegovo putovanje u Petrograd smatrati znakom boljih odnošaja izmedju obijuh država.

U Tirolskom saboru razpravlja se ovaj par o zakonskoj osnovi o preustrojstvu školstva. Konservativni zastupnici zahtjevaju, da se dopita crkvi veće pravo u pučkom školstvu nego li to vlada predlaže, čemu se odlučno protive njemački i talijanski liberalni tobož zastupnici.

U Českom saboru traje još uviek žestoka razprava o zemaljskom kulturnom vieću. Staročeski zastupnici uzmiču danomice pred Niemci, dočim se mladočeski zastupnici junački bore proti jednim i drugim, da obrane čast českoga naroda i česko državno pravo. Radi svoga popuščanja padaju staročeski zastupnici sve to niže, a narod ostavlja ih na ciedilu sve to više. Ovih dana priredilo je gradjanstvo Praga veliku demonstraciju proti vodji staročeske stranke, dru. Riegeru polupav mu napokon i prozore.

Zemaljski odbor Galicije odlučio je, da udovolji bar dielomice pravednim željam Rusinah, da će od sada primati i riešavati spise u rusinskom jeziku, što se do sada nije protupravno dogadjalo, i što se kod nas u Istri glede hrvatskoga jezika niti danas nedogadja.

Crnagora: Junački knez Nikola boravio je prošloga čedna u Parizu, gdje mu bijahu izkazane osobite počastiti kao vladaru junačke Crnegore i kao štićeniku Rusije.

Srbija: U mladoj kraljevini nemože se nikako ustaliti red i napredak. Spletke na dvoru izmedju kraljevskih supругah urodiše spletkami u ministarstvu, narodnoj skupščini i posvud. Radikalna stranka, koja vlada Srbijom i koja je kraljevinu oslobodila od kralja Milana, nezna ili neće da stane na put spletkam razkralja, koji ruje i snuje i u inozemstvu proti vlastitoj domovini.

Italija: Iz Rima javljaju, da se očekuje velikom napetošću encikliku sv. Otca, na kojoj da radi već godinu dana. Ta enciklika da će sastojati od tri diela. — Prvi dio, da će razpravljati o socijalnoj znanosti, drugi dio o potrebi siromašnijih razreda pučanstva, a treći o načinu, kojim bi se tim nevoljnikom pomoglo.

Milom pokojniku

Marinu Šumberc Šoti

preminuvšem dne 13. jenara 1891. u Slovenskoj Gorici.

„Dobru bran' bra".
Po Pav. II. Tim. IV. 7.

Istro moja, sirotice jedna
Što li skrivi nebu, da Te bije?
Da dok drugim sreće sunce sije
Samo Tebe tuga tišti, biedna.

Pusta gora Tvoja! Što je vriedna
Sve Ti jurve crna zemlja krije,
List za listom pada, tek proklije!
I Tebe nam toli umna, čedna

U muževnoj snazi kob oblada
Hristov slugo, o Marine brate!
Ti radiša Višnjeg vinograda
Užit ode nasiužene plate
Moli Njeg da pravih roču zada,
Moli za nas — i mi ćemo za Te!

V. P.

Franina i Jurina

Fr. Greš s manum malo do Kanfanara?
Jur. Po ku pasju nogu po ovoj zimi?
Fr. Gren malo študijat za poteštu.
Jur. Ča imaju tamo od tega školu?
Fr. Je, zač da se sako malo poteštu balota, ter da je va devet lit jedan pet put izabran bil.
Jur. Kada j' temu tako, hodi hodi i pozdravi tamo sve slipe i čorave.

Različite viesti.

† **Jakov Gorup.** Slavene Trsta zadesio je opet novi udarac. Jedva se zatvorio grob za našim nezaboravnim Viličićem, otvorio se novi grob, da primi u se mrtve ostanke vrlo čestita rodoljuba g. Jakova Gorupa, koji je preminuo nakon duge i težke bolesti providjen sv. otajstvi dne 19. t. m. u mladenačkoj dobi od 29 godina. — Pokojnik bijaše knjigovodjom u pisarni gg. Gorupa i Kalistra, poznatih rodoljuba i veleposjednika. Marljiv i radin bijaše kao mrav, te je neprestance snovao kako da pomogne unaprediti procvat slavenskih družtva u Trstu, koje je riečju i činom podpomagao i kojim bijaše uzoran član il odbornik. Za njim plače šestero mladje braće, a tuže za njim i Slaveni Trsta, u ime kojih mu kličemo iz razcviljena srca: Počivaj sladko čestiti Jakove!

K popisu pučanstva. Iz raznih občinah i podobčinah Istre dolaze nam pritužbe od naših seljaka, da su popisni povjerenici njih i njihove obitelji upisali za Talijane, a da oni Talijani nisu nit neće biti, nego da govore u svojih obiteljih i medju sobom samo hrvatski i da su vjerni podanici Njegovoga Velič. cara i kralja Frana Josipa I. Oni si pri tom neznaju kako pomoći, pak se utiču sad ovamo sad onamo, te zdvojni i sgražajuć se pitaju što njim je učiniti. Mi ovim poručamo njim i svim s kojimi oni dolaze u doticaj, neka se proti krivomu popisu pritože, makar i posve kratkimi pismenimi pritužbami, na c. kr. kotarsko glavarstvo, pod koje spadaju, ili neka idu dvojica trojica njih iz pojedinih podobčinah k istomu glavarstvu, pak neka mu se u ime svoje i u ime svojih suobčinara ustmeno prituže na krivi popis. Preporučamo njim ujedno neka to bezodvlačno učine, jer je još posve kratko vrieme, najviše još tekući mjesec jenar, u kojem imadu kotarska poglavarstva pregledati, da li se je popis pravedno učinio. Popisni povjerenici dužni su, pod pretnjom kazne, pravedno popisivati, a ako toga neučine, je svako kotarsko glavarstvo dužno kazniti popisne komisare i popraviti što je krivo zapisano. Dužn

je to učiniti već po zakonu i po svojoj službi, a u naših okolnostih i po onom patrijotizmu, koje mora bit sveto svakomu ces. kr. činovniku i svakoj cesarskoj kraljevskoj oblasti. Našemu narodu je uzko skopčan njegov hrvatski jezik sa čuvstvom podaničtva Njegovomu Veličanstvu cesaru i kralju. I koj propušta, imajuć dužnost, brisati talijanski jezik, gdje se negovori, i pisati hrvatski, gdje se isti govori, taj nesamo nevrši svoje dužnosti, po zakonu mu naloženo, nego i vriedja rečeno čuvstvo našega naroda prema našemu cesaru i kralju. Pritužite se dakle svi, kojim je krivo učinjeno, i to neodnašajuć nit dana, pismeno ili ustmeno, kod svoga c. kr. kotarskoga glavarstva, koje će, jer mu je dužnost, krivice izpraviti.

U ostalom, po onom što već do sada znamo, neka kotarska glavarstva dopustila su, da u raznih občinah, gdje se samo hrvatski govori, čine popis komisari, koji hrvatskoga jezika nepoznaju, i da se neki kuće gospodari nisu dali po njih popisati. Krivnja toga pada svakako na kotarska glavarstva, jer ljudi nisu dužni znati talijanskoga jezika radi popisnoga komisara, i imadu pravo zahtjevati, da se pozna njihov hrvatski jezik.

Imenovanja i premještenja političkih činovnika u Primorju. Namjestnički tajnik g. Josip pl. Fabris imenovan je kotarskim kapetanom. Ces. kr. kotarski komesari gospoda Šorli i Rossetti-Scander imenovani su namjestničkimi tajnici. Namjestnički perovodje gg. Krekich i Wolkenstein-Brodenegg imenovani su kotarskimi komesari. Namjestničkimi perovodjami imenovani su gg. dr. Breitenberg i grof R. Schönfeld. Kotarski kapetan Ivan pl. Simzig premješten je u istom svojstvu iz Pazina u Sežanu; na njegovo mjesto dolazi novoimenovani kotarski kapetan g. Josip pl. Fabris.

Iz Pazina pišu nam 20. t. mj. Ovdje se pogovara u činovničkih krugovih, da je premješten naš kotarski kapetan, poglaviti g. Ivan pl. S i m z i g odavle u Sežanu, te da će ga zamjeniti novoimenovani kotarski kapetan g. Josip pl. F a b r i s. Taj premještaj iznenaditi će sve one, koji znadu, da gosp. Simzig nije odavle želio otići i da bijaše ovdje liepo vidjen od svega puka okolice i od svih onih gradjanah, koji netrube u nadri-liberalni talijanaški rog. Sa svakim ljubezan, sa svakim jednako blag, pravičan i nepristran, ostaviti će medju nami uspomenu čestitoga činovnika, kakovih imade žalibože vrlo malo u našoj Istri. Talijanaška stranka nije ga dakako trpila, jer se držao zakona i jednako svim dielio pravicu, a poznato je obćenito, da je moguće slagati se sa talijanaši samo onim činovnikom, koji vrše volju talijanškoga političkoga družtva ili koji su u uredu i izvan njega odlučni protivnici svega, što imade u Istri hrvatskoga. Čim su saznali naši laži-liberalci, da će odavle g. kapetan, razvedrilo njim se lice, jer se nadaju, da će njegov zamjenik plesati onako, kako mu budu oni svirali. Mi neznamo, da li je ili nije opravdana ta nada, al ako nas nevaraju njekoji znaci, držimo, da se je ovim premještenjem htjelo zadovoljiti talijanašku gospodu, koja će rovati i spletkariti proti Petru i Pavlu, koji nebude hotio puhati u njihovu tikvu. Mi smo imali u posliednje vrieme njekolicinu čestitih činovnika, kao što bijahu gg. M a n z a n o, S i m z i g, H a n d e l itd. koji su išli svi istom stazom, a njih će morati da u tom sliedi svaki novi poglavar ako hoće, da se ovdje održi.

Mi nepitamo povlasticah niti milostih od nikoga već jedino to, da se zakon i pravica jednako kroje gradjanu i vanjšćaku, bogatašu i siromahu, Talijanu i Hrvatu. Tko se bude držao toga načela, naći će ljubavi, odanosti i podpore medju nami, inače naći će nas uviek pripravne na borbu i uztuk na obranu zakona i naših prava.

Odbor „Slovanske čitalnice" u Trstu javlja gg. članovom, da se neće obdržavati za dne 24. t. m. najavljeni koncert radi nepredvidjenih zaprieka, već samo plesna zabava.

Veliki ples „Tržaškega Sokola" biti će u nedjelju na večer u dvorani kazališta „Politeama Rossetti". Sokolov ples spada uviek medju najugodnije zabave tršćanskih Slavena, pa neima dvojbe, da će se taj glas i ovaj put obistiniti.

Veliki ples „Delalskega podpornega družtva", obdržavan prošle subote u kazalištu „Fenice" izpao je vrlo sjajno, što nam svjedoči, da uživa to družtvo osobitu naklonost u svih slavenskih krugovih grada Trsta i okolice.

Iz Paza pišu nam 17. jenara. (H r v a t s k a p u č k a š k o l a). Dična „Naša Sloga" javila je već cienjenim svojim čitateljem o hrvatskih pučkih školah, ustanovljenih ove školske godine u našem Pazinskom kotaru, al o našoj, nismo jošte ništa čitali, zato eto se ja lačam pera, moleć slavno uredničtvo, da i ovo njekoliko redaka uvrstiti izvoli u našu miljenicu. Dan 15. decembra prošle godine bit će zlatnimi slovi upisan u kroniki naše občine, jer taj dan je i nam sunašce prosvjete prosijalo; otvorismo bo hrvatsku p u č k u š k o l u. Znajući predobro, „da je prazno djelo bez blagoslova neba", sazvasmo po starom kršćanskom običaju, najprije duha svetoga, da nam bude nauka u prava duševnu i tjelesnu korist, da bi se uzgajali u našoj školi pravi katolici i dobri Hrvati. Tko zna od kolike je koristi dobra škola, razumjet će i naše sveobće veselje, koje vladaše onaj dan, kad je počela škola, koja do sada nikad jošte kod nas obstojala nije, pa zato znade ih jako malo u nas pisati i čitati. Al eto sada, hvala Bogu! imamo baš liepu priliku, poslati našu djecu na nauku, koje zbilja „kao ozebao sunca" treba, da se šta potriebna i koristna za život nauči. Naš puk, posve shvativ ovu važnost, rado šalje djecu u školu, te sad u ovo strogo zimsko doba, polazi istu već preko 50 djece. A da će biti polazak još veći, kad prestane stroga zima, neima dvojbe, jer sada djeca iz odaljenih sela nemogu ni uz najbolju volju istu polaziti. Da imademo školu, treba na tome da hvalimo najprije čestitomu našemu g. župniku Antunu P o ž a r u, koji drage volje dade u svojem stanu — neimajući občina prikladne kuće za to — školsku sobu, te koji i djecu našu poučava. Dobrim rukam dakle povjerismo miljenike svoje, jer smo stalni, da će on, kao učen i razborit svećenik, i u školi posve učiniti svoju dužnost, te nam djecu u vjersko-narodnom duhu uzgojiti, da budu podučeni i probudjeni znali svoje pravice iskati i zahtjevati. A onda treba da hvalimo takodjer našemu vriednomu g. županu, koji je svojski nastojao, ne žaleć ni truda ni muke, da se naša najvruća želja čim prije izpuni. Da nije naša hrvatska škola svima po volji, netreba nam ni spominjati. Naši protivnici, opojeni djedovskom kulturom, nasićeni tovarskim mesom, nastojeć iz petnih žila, da bi „Slavo" uviek ostao „ščavo", da ga mogu i nadalje varati, te mu se neuku rugati, nisu uspjeli svojimi spletkarijami, jer se je naš puk hvala Bogu već probudio i progledao i stao sam razlučivati prijatelja od neprijatelja, pa bio ovaj Petar ili Pavao, nosio on gospodsku „veladu" ili kmetske „benevreke".

Naši susjedi potomci „Rumunja" takodjer pitahu školu, al tražeć istu ondje, gdje „mjesto da ih sunce grije, led bije", ostaše dosada praznih.

Tako je eto naša već peta hrvatska pučka škola, koja se otvorila ove školske godine u Pazinskom kotaru. Do mala, otvorit će, kako čujemo, hrvatska škola i u K r b u n a h, i ondje poučavat će djecu obljubljeni ondašnji župe-upravitelj, sin bratskog českog nam naroda, mnogočastni g. Josip Vanik. Bog uzporio trud svim onim, koji se trude i znoje oko narodne prosvjete.

Slavjanska čitaonica u Puli priredjuje sjajni ples dne 31. jenara 1891. u prostorijah „Politeama Ciscutti". Pri plesu svirati će glasba c. kr. mornarice. Početak u 8 satih na večer. Ulaz za mužkarce 1 for. Male lože 1 for. velike 2 for.

Iz Dalmacije pišu nam 16. t. m. Naš pok. Kvaternik je pisao: . . . „značilo bi poticati narod naš na s a m o u b o j s t v o n a r o d n j e svjetujuć ga neka on prekrštenih rukuh i mirno gleda, kako se na njegovi pravi i svojinom bez njega i proti njemu postupa; čim bi se svaki izgled na bolju budućnost njegovu u samoj klici, na uviek uzmanio, a tim i temelj sigurnoj propasti njegovoj položio". — Mnogobrojni su se atentati ponavljali proti hrvatskomu narodu; mnogo je on od tudjinaca, a i od domaćih izroda zla pretrpio, ali je sve preturio hvala providnosti, žilavosti i odlučnoj borbi njegovoj. Još nas mnoga zla biju, još nam mnogo borbe ostaje. Boriti nam se uztrajno i odlučno za narodne naše svetinje, za slobodu Hrvatske i njenu samostalnost; odbijati juriše protivnika, koji neprekidno navaljuju na ono, što nam je još preostalo, na sve, što nam je sveto, što ljubimo i čim se dičimo. Ali ako je navala žestoka, junačka je i obrana, a novi borioci hrle sve u većem broju na podrtine šanaca. Srce igra od radosti videć kako se naš narod sve to više budi i sve se to više zanima za svoju stvar. Led stoljetnog robstva sliedi raztapljati se žarom blage ideje slobode i napredka; a broj borioca za narodnu stvar svakim se danom umnaža, i pobjedit ćemo. Istina i povjest mogu biti časomice silom zanjekane, ali prije il kasnije moraju to sjajnije zasjati. Sila može volju naroda sapeti, ali ju skršiti ne može nitko i nikada.

Ta su nam se razmatranja nametala kad smo vidjeli junački ustanak hrvatskog puka u Spljetu na obranu svoje svetinje, božanske svoje glagoljice. Čin se, kako znate, ovako zbio: Novoizabrani biskup spljetski Nakić, čim zasjede stolicu stare hrvatske biskupije spljetske, koja još oplakuje nezaboravnog Kalogjera, upotriebio je svaku zgodu za ponizit hrvatski jezik i iztisnut ga iz njegova častna položaja, koj je od vajkada u spljetskoj crkvi zapremao. Njegovi talijanski govori, talijanske propovjedi, koje se obdržavahu u stolnoj crkvi po njegovoj zapovjedi, a proti običaju, i zabrana blagosliviljanja zastave hrvatskog družtva, koju se godimice blagosliviljalo u matici spljetskoj, kažu put, kojim je on udario. To je sve narod mutilo, ali je nezadovoljstvo postiglo svoj vrhunac, kad je biskup zabranio mladomisniku g. T a m b u r o v i ć u misiti glagoljaški i to u župi gdje se je od pamtivieka glagoljalo. Tom se zabranom čaša prepunila i narod se je ustao, da odlučnom demonstracijom pred biskupovom palačom dade izljeva prezrenim svojim osjećajem. Tomu muževnom protestu pridružila se dična hrvatska mladež sa zagrebačkog i drugih sveučilišta, a i rodoljubna štampa, protestirajuć proti svojevoljnom tlačenju naših povlastica. Utješljivo je pogledati kako se naš narod počeo svojski brinuti za svoje poslove. Htjelo bi se, da u svakoj prigodi, kad se radi o našim probitcima, svi skočimo kao jedan čovjek, jer samo odlučnostju i marom moći ćemo što postići. A svjetovat narod, da prekrštenih ruku gleda kako mu drugi raspačava njegovu svetinju, kako to ovom prigodom uradiše njekoje rodoljubne novine, bilo bi po riečima istog Kvaternika, kao svjetovat mu samoubojstvo. Nevolja bi nas bila morala naučiti, da nam se nije nadati u nikoga, već u same sebe. Oslanjat naše najbitnije interese na tudju pravednost, bilo bi ludo. Čestitamo zato Spljetčanom na njihovom muževnom držanju.

A čestitamo jim jer jih je ovih dana nebo oslobodilo zloglasnog dušmanina hrvatskog imena i plemena, koji je bio u hrvatskom Spljetu grdno gniezdo spleo. Na 14. tek. preminu vodja talijanske stranke dr. A. Bajamonti, postojani naš protivnik od početka svog javnog djelovanja. Mrtve valja pustit u miru, ali rad Bajamontov spada javnosti, te nemožemo propustit, a da se nanj ne osvrnemo. — Okorjeli protivnik združenja sa Hrvatskom sve je sile uložio, da Dalmacija ostane uvjek odsječena grana hrvatskog stabla. Njegov život zrcalo je rada ciele talijanaške stranke. Osnovano na laži i obsjeni, njezino se gospodstvo strovalilo; na trulom temelju nadvlade naroda nad narodom podiže njen vodja veličanstven hram himbi i nasilju, koga pomogoše graditi i hrvatski izrodi, gdje njemu kao kakvom polubogu kadiše. To je trajalo dok svježi duh prosvjete i narodnostne ideje svu tu njegovu piramidalnu gradjevinu ne sruši, iz ruševina koje podizahu glavu jedino prevare i izopačivanja njegova, koja bi ga bila dovela, da je poživio, do obtuženičke klupe. Uznašan do nebesa, njegov pad je bio odsudan, strašan, za njim se strovali i stranka njegova. Tom bi svrhom svršili i svi protivnici naši, kad bismo mi svi sinovi hrvatskoga naroda bili pronikonuti osvjedočenjem naše sile i držali čvrsto u srcu i glavi ciljeve naše. Naši su protivnici jaki dok smo mi mlohavi i neodlučni, ali kad bismo se ozbiljno svi prenuli, njih bi nestalo. To svjedoči ciela naša povjest. A svaki će Hrvat izpunit svoju dužnost, ako bude po svojih silah, po svom umjenju u svom krugu širio te nazore i oživljavao tako od mnogoljetnih jada zamrlu hrvatsku dušu.

Na 13. budućeg obdržavat će se obnova izbora zastupnika vanjskih občina grada Dubrovnika za carevinsko vieće, da se popuni praznina, nastala iza smrti pokojnoga kneza P u c i ć a. Od hrvatske strane kandidirati će dra. Č i n g r i j u, zastupnika u zadarskom saboru, koj će i prodrieti, jer se sviestni okoliš dubrovački neda obsjeniti glupim nadrisrbskim i talijanaškim naklapanjima. U to ime Bog pomozi!

Iz Pule pišu nam polovicom jenara t. g. Prošlo je skoro dvanaest godinah, da je neki dopisnik javio dičnoj „Našoj Slogi", kako su još od velike nužde za ovo pučanstvo dvie crkve: jedna u Kroaciji, a druga u novoj Puli. Od toga vremena sjedili su do sada tri „poglavita" muža na svoj načelničkoj stolici, za koju se je i dosta borilo. Isto tako eto sjedi sada i treći presv. biskup na Mavrovoj stolici u Poreču. Pak je li se barem jedna [illegible] potrebita crkva u to vrieme podignula? Naše više svećenstvo od oto doba slagalo je i slaže se s onimi, koji vedre i oblače. Ovi naravski i dopitavaju medju ostalim godimice i stotine forintah za koparski zavod, koji će se valjda premjestiti ovamo radi njemačke gimnazije, na kojoj su jur otvorena dva razreda, jer držimo, da bi toj gospodi morala biti ova njemačka gimnazija nješto milija nego li taljanska u Kopru. Kako inače bi se dalo tumačiti one rieči, što ih je jednom izustio u našem saboru vladin povjerenik, tvrdeć, da u Istri imade ne malo ljudih, koji njemački govore.

Nu što se ipak učinilo u mjesto crkvice za Kroaciju, za onaj dio Pule, gdje imade i mnogo našega naroda? Tuj sada vam stoji prostrana, uprav krasna i ukusna sgrada, u kojoj su postavljene šestorazredne posebne učione za jedan i drugi spol. Čemu ona budi sukromna budi javna tužakanja, da je ovdješnja mladež veoma razkalašena i neposlušna? Bolja niti nemože biti, kad pomisliš, da riedko vidi crkvu i redovita vjeroučitelja u školi.

U veliko nas iznenadio onomadnji proglas, što ga s inimi dostojanstvenici izdalo vrhovno zapovjedničtvo naše male ali hrabre mornarice, da se kupe prinosi za gradnju crkve, koja se ima podići u novoj Puli ili ti kod sv. Polikarpa. Otaj preznameniti korak našega izobraženoga častničtva, komu zavidjamo njegovu ogromnu bibiioteku znanstvenih knjigah, skoro u svih jezicih, nas preseneti, jer mu se ni malo nenadasmo.

Kakove zasluge kod Boga može steći svaki našinac, gdje može i on kakav novčani milodar doprinieti u tu svrhu, dobro znajuć, da ota crkva neće samo služiti mnogobrojnoj omladini, što ondje polazi njemačke učione, nego i našoj momčadi, koja sačinjava većinu ces. kr. mornarice. Onaj oveliki niz velemožnih i visokih licah, što sjedi u odboru za sakupljanje prinosakah za rečenu crkvu jamči nam, da ćemo ju do par godinah vidjeti uzidanu i gotovu. U to ime pomoz Bože, a slave pomorskomu častničtvu!

Novo občinsko zastupstvo u Buzetu ustrojilo se je na 15. t. mj. Načelnikom odabran je opet sa svimi glasovi, osim jednoga, od svih ljubljeni i štovani g. Frane Flego. Težko mu je bilo primiti na sebe teret, da za daljnje tri godine ravna ovom prostranom občinom, koje je upravu on pred tri godine našao u podpunom neredu i razsulu i u koju je svojim neumornim, trieznim, ozbiljnim i nepristranim radom uveo red i pravicu; al gdje se o dobrobiti puka radi, tu naš Frano ne poznaje žrtve, pa se je poklonio jednodušnoj želji naroda. Kao savjetnici i pomoćnici u težkom poslu odabrani su sa svimi glasovi osim jednoga odvjetnik g. dr. M. Trinajstić a velikom većinom glasova gg. Jakob Negri, Mate Sanković, Ivan Žigante, Ivan Bužan, Mate Šverko, Anton Klarić, Ivan Cerovac i Mate Brajković.

Iza dovršena glasovanja g. kot. povjerenik Rebek pozdravi krasnimi rieči novoizabranoga načelnika, odbor i zastupstvo predočiv njim važnost njihove zadaće, osobito sada, gdje poslovi, zadatci i tereti občinah sve više rastu, te odgovornost, koju na sebe primaju i zaključio je nadom, da će se pokazati dostojnimi povjerenja, što ga je narod u njih položio, izabravši jih jednoglasno u občinsku upravu. Tad primi u svoje ruke njihovo svečano i po zakonu propisano obećanje.

I g. Jakob Negri, koj je, kao najstariji član zastupstva ravnao izborom, pozdravi ganut novoizabranoga načelnika i umoli ga, da opet sjedne na staro mjesto, gdje je kroz tri godine toli dično sjedio.

Gospodin Frane Flego zauzme svoje mjesto i dvoranom zaori gromki „živio", a zvonovi sa zvonika navjestiše puku, da mu je odabran glavar za druga tri ljeta. Tresućim se glasom zahvali se načelnik na novom izkazu povjerenja i na novom odlikovanju. „Koracati ću", reče medju ostalim, „onom stazom, kojom sam do sada kročio, bez obzira na nikoga; neću gledati na razliku ni narodnosti, ni stališa, ni kraja; red u upravi, pravica u poslovih i dobrobit puka, biti će mojom lozinkom i svrhom mojega rada i u ovom trogodišću. U tom nastojanju sjeguran sam, da ću naći podpore u c. kr. političkih oblastih, a osobito u novom zastupstvu, jer tek od složnoga rada možemo očekivati povoljan uspjeh". Svoj govor zaključi pozivom na

zastupnike, da trikrat uskliknu: „živio naš premilostivi cesar i kralj, kojega nam Bog poživi, da dugo i srećno svojimi narodi vlada!

Zastupnici se živo odazvaše i tad ustade g. dr. M. Trinajstić, da u ime zastupnika pozdravi g. načelnika. Razloži u kakovom se žalostnom stanju nalazila občina buzetska pred tri godine, a u kakovom se nalazi danas. Onda je bila razklimana kuća, kojoj su stiene pucale sa svih strana, a danas se ne stidi svojega lica pred drugimi sestrami u Istri. Za taj preobrat na bolje najviše si je zasluge stekao novoizabrani i dični načelnik, koj se je mnogo žrtvovao, da uvede red i poštenje, ondje gdje su prije nered, lakomost i sebična pohlepa vladale. Neka koraca, kako je obećao, starom stazom i neka bude uvjeren, da mu podpore i savjeta od zastupnika nikada pomanjkati neće tako, da kad nakon trih godina budemo on i zastupnici morali ustupiti mjesto novomu zastupstvu, moći će mu predati onako neokaljan barjak, kako su ga neokaljana od svojih neposrednih predšastnika primili. Na koncu pozove, da još jednom uskliknu: živio načelnik Fran Flego! —

Tim bude zaključena prva sjednica novoga zastupstva. Mi se nadamo, da rieči što su se onoga dana rekle, neće ostati prazne rieči, već da načelnik neće sustati u svojem radu, a zastupnici, da će ga u svem svojski podupriet. Občina buzetska, ako i je odnosno siromašna, sbog svojega obsega jeste jedna od ponajvećih u Istri. Neki prijašnji vladaoci su ju izsisali i doveli do ruba propasti, jer se nisu za drugo brinuli, nego da čim više i čim bolje zadovolje svojoj pohlepi. Na sadanjem je zastupstvu, u kojem sjede muževi nadahnuti najboljimi namjerami, da nastavi rad prestaloga zastupstva i doprinese k sreći i blagostanju ciele občine, pa će ga blagoslivljati Bog i puk!

Dar školskoj mladeži. Iz Berseča javljaju nam, da je tamošnji veleposjednik i rodoljub g. Toma Kumičić izručio domaćemu učitelju g. Pajaliću, prigodom smrti svoga čestitoga otca blagopokojnog Tome Kumičića, svotu od 30 for. sa željom, da taj novac razdieli medju školsku mladež za nabavu potrebitih školskih stvarih. Hvaleć g. Kumičiću na tom plemenitom činu, želimo da bi se i drugi imućniji rodoljubi češće sjetili naše siromašne učeće se mladeži.

Otvorena mjesta kotarskih sudaca u Bujah i Pazinu. U službenom listu čitali smo natječaj na otvoreno mjesto kotarskoga sudca u Bujah, a iz dobra izvora doznajemo, da će se domala otvoriti natječaj za mjesto kotarskoga sudca u Pazinu. U mjestu Bujah govori se doduše većinom talijanski, al je u okolici, koja spada pod taj sudbeni kotar, ogromna većina našega puka, pak se opravdano nadamo, da će ministar pravosudja podieliti mjesto sudca u Bujah jedino onoj osobi, koja se bude mogla izkazati, da pozna u govoru i pismu hrvatski il slovenski jezik. Inače nebi sudac mogao zadovoljiti zakonu niti svomu uzvišenomu zvanju.

Ako to vriedi za Buje, vriedi kud i kamo više za mjesto sudca u Pazinu. Taj sudbeni kotar jest malom iznimkom napučen samimi Hrvati, od kojih znade riedko koji štogod natuknuti i talijanski. Budući kotarski sudac u Pazinu mora biti podpunoma viešt hrvatskomu jeziku, inače nebi mogao vršiti svojih dužnostih.

Upozorujemo na jedno i drugo mjesto gg. zastupnike i sve one, kojim je do toga stalo, da se zakon i pravica jednako svim kroje.

Gospodarska zadruga u Buzetu držala je svoju glavnu sjednicu na 22. prošloga decembra. Predsjednik g. Fran Flego izviesti o radu zadružnom u minuloj godini. Razne nezgode i neprilike zapriečile su, da družtvo razvije onu djelatnost, koju se je od njega očekivalo. Tomu je uzrokom takodjer i to, što je zadruga tekar stupila u život i što još nije mogla u svoju sredinu sabrati znatan broj članova. Ipak uradila je prema okolnostim dosta, porazdieliv medju članove voćaka, razna sjemenja i raznovrstno orudje, a najpače ono proti medljiki.

Blagajnik g. Jakov Negri izviesti o stanju blagajne, koje je sasvim povoljno, jer se je našlo for. 121·94 prebitka za tekuću godinu.

Kod razprave o proračunu za godinu 1891. zaključilo se je na predlog g. dra. M. Trinajstića, da se uvrsti u potrošak svotu od 50 for. kao podporu dvim djevojkam ili dvim mladićem, koji bi pošli u Goricu ili inamo, da se nauče svilogojstvu. Prednost bi svakako imali sinovi ili hćeri zadrugara. Na predlog istoga uvrstilo se i 10 for. za nabavu murava iliti dudova i razdiobu istih medju članove.

Na predlog g. Fr. Flega preporučilo se odboru, da prouči kakav bi bio najbolji plug za zemlje u ovom kotaru, te da se ga se priskrbi u godini 1892. Nije prihvaćen predlog g. dra. M. Trinajstića, da se zadruga stavi u dogovor sa občinom za najam ili za nabavu vrtla, koj bi mogao služiti i kao školski i kao zadružni vrtao. Mjesto toga poprimila je skupščina predlog gosp. Jakova Draščića, da se kupi jedan padovanski osao za oplemenjenje ovdješnje pasmine. Još je prihvatila skupščina predlog g. Fr. Flega da se nabavi strojeva za škropljenje trsova i predlog g. dra. M. Trinajstića, da se nabavi 10 kosira i 5 škara za klaštrenje. Ovi strojevi bi se porazdielili na razne krajeve za porabu članovom, a ovo bi se orudje ždriebalo na budućoj skupščini medju članovi, koji budu uplatili sav godišnji prinos.

Na predlog gg. Ivana Žiganta i Mate Sankovića odlučeno je, da se ima buduća skupščina držati u Roču u mjesecu agustu ili septembru.

Prije nego li se prešlo na izbor novoga odbora za buduće trogodišće izreče skupščina na predlog dra. M. Trinajstića hvalu dosadanjem odboru na njegovom trudu.

Po predlogu gg. Antuna Gržinića i Ivana Žiganta izabralo se aklamacijom u novi odbor gospodu: N. Bana, Jakova Draščića, Frana Flega, Antuna Gržinića, Jakova Negri-a, Petra Mantovana, Mata Sankovića i g. dra. Mata Trinajstića.

Izabrani se povukoše u sobu, da odaberu izmedju sebe predsjednika, podpredsjednika, tajnika i blagajnika. Kad se povratiše, predsjednik Frane Flego priobći, da je predsjednikom odabran dr. Mate Trinajstić, podpredsjednikom Ant. Gržinić, tajnikom Fran Flego, a blagajnikom Jakov Negri, te pozove novoizabranoga predsjednika, da zauzme svoje mjesto, izrekavši nadu, da će se starati, da nam družtvo bujno procvate i donese ploda ovomu kotaru.

Dr. M. Trinajstić se zahvali članovom na povjerenju i obeća, da izkustvo, što ga je stekao kao tajnik krčke zadruge, znati će ga uporabiti na boljak ove zadruge, al više nego o njemu visiti će napredak družtva o samih članovih, kojim je raditi, da se broj članova poveća. Što je više članova, više je novca, a sa više novca više se može potrebam doskočiti. Neka svaki radi što može i zadruga će postići svoju svrhu.

Knjige „Matice Hrvatske“ za g. 1890. Uprava naše dične „Matice“ počela je razašiljati članovom knjige za god. 1890. Mi smo jur primili 8 knjiga, vrlo krasnih sadržajem i izvanjštinom te nemožemo, od manje, da je što toplije nepreporučimo svim našim čitateljem. Za Trst i okolicu valja se prijaviti kod čuvara „Slavjanske čitalnice“. — Radi pomanjkanja prostora nemožemo za danas obširnije izviestiti o tom krasnom daru „Matice Hrvatske“.

Pastirski list českoga biskupa. Ljutomjerički biskup izdao je pastirski list, koji se je na dan S. Stjepana čitao s propoviedaonicah njegove biskupije. Spominjuć narodne razmirice u Českoj, razjašnjuje pastirski list ona pravila, po kojih se u narodnih stvarih nedade vršiti zakon kršćanske ljubavi. Razlažuć pojam rieči „narodnosti“, zaključuje, da kršćanska ljubav nedopušta samo osobit obzir na vlastiti jezik, već ga smatra i dužnošću. Naklonost prama vlastitomu jeziku čovjeku je prirodjena, kao ljubav prama [illegible]. Iz svega se vidi, da se nesmije samo pokazivati prava ljubav i zahvalnost prama vlastitoj narodnosti, već da je to i sveta dužnost. Dopušteno je, pristojno i pravedno, a u stanovitih okolnostih i dužnost, da se svimi dozvoljenimi sredstvi podupire boljak i napredak naroda. Ima se posvjedočiti onu ljubav i zahvalnost, koju preporuča i sveto pismo staroga i novoga zakona. Sam je Isukrst primjer ljubavi i prama puku svome. Premda je prava ljubav k vlastitom narodu dozvoljena, nije dozvoljena i grješna je neprava i sliepa ljubav, koja nevidi manah svoga a dobrih svojstva drugoga naroda, ljubav ograničena, koja ljubi samo svoje suplemenike i narod svojega jezika, a ostale iskrnje svoje odbija; ljubav nepravedna, koja neštuje nikakovih pristojnosti, niti se neplaši povrede očitoga prava, kada joj se pričinja, da to izisknje korist vlastitoga naroda. Osudjujuć fanatizam, veli, da je neprijateljstvo medju narodi taj uzrok, što se narodi odklanjaju od kršćanstva, pristajuć uz staro poganstvo. Zaključujuć pozivlje pastirski list svoje vjerne na slogu i ljubav.

Hrvati u Mletcih. Čitamo u „N. L.“: Od starih vremena obstoji u Mletcih naseobina dalmatinskih Hrvata, koji imadu svoju crkvu i bratovštinu pod pokroviteljstvom S. Jurja i S. Tripuna. Bratovština uzdržaje na svoje troškove i svećenika, koji svakog blagdana pjeva poslanicu i evangjelje na hrvatskom jeziku, a na Cvjetnicu obavlja i cio obred. Ovih dana bratovščina naša u Mletcih imenova svojim dušobrižnikom čestitog Hrvata don Nikolu Allegrettia iz Trogira. Sretno!

Neuku nauka.

Ob uzgoju predivnog bilja.

Premilom i jedinom bratu

MARKU POPU VEŽIČU

u znak neopisive radosti prigodom njegove mlade mise, koju prikaza Svemogućemu Bogu u Drniša dne 21. novembra 1890. ovaj sastavak dušom i srcem posvećuje vjerni i ljubeći brat

Nikola.

O lanu i konoplju.

Piše **Nikola Vežić.**

Vrlo često i skoro svuda čujemo tužbe gospodara, da im lan i konoplje idu danomice na gore. Bilo je vrieme, kažu, kad su ljudi ciele njive zasajivali lanom i konopljami, pa je bilo milo i pogledati, kakov je to bio krasan lan, kakove krasne konoplje, bi reć kakov gaj. Radjalo obilato, a vazda bi se našao kupac, koji bi dobro platio, jer je bilo krasno predivo. A kako je danas? Danas samo gdjekoja žena baci šaku sjemena na kojoj zavrnici ili zakutku, da tim namiri svoju potrebu, a o prodaji prediva neima ni govora. Mnogo je truda, kaže ona, a malo koristi. Tako i jest. Lan je sada malen, patuljast, prediva mu je loše, čega radi i kupci nemaru za nj, a ljudi videći to sija ga što manje. Prije bi naše gospodarice dovažale — koliko mi je poznato još od onog zemana, kad bijah upraviteljem poljodjelstva i šumarstva u našoj užjoj Hrvatskoj — na najmove pune vozove prediva i gotova platna, a danas viditi ćeš u jedne tek nekoliko povjesama u druge isto toliko, a za gotovo platno i napitaj. Ima bo krajeva u kojih je zemlja gora od naše i oštrija klima, a ipak imaju ljudi od lana koristi, a gdje gdje i obogate. Česa radi proučavao sam ja postupanje sa tima vlaknastima biljkama: kakovo je u nas i kakovo je u drugih krajevih. Ja sam se osvjedočio, da su tužbe naših gospodara posve opravdane, jer u istinu malo gdje u nas opazio sam krasno vlakno; ali sam se ujedno osvjedočio, da pri takovom postupku, kakov je u nas, inače biti nemože: lan i konoplje moraju da se prije ili poslije izrode.

Videć dakle, da je našim seoskim gospodarom nedvojbeno potrebna nauka, kako treba postupati lanom i konopljami, da bude od njih koristi, pružam im ovaj naputak na dobrostivo uvaženje, koji je potvrdjen sa mojim višegodišnjim izkustvom.

A. Važnost lana i konoplje.

1. Lan i konoplje u gospodarstvu

Lan i konoplje su u gospodarstvu tako važne stvari, da bez njih ne može biti niti najsiromašniji seljak. Lan i konoplje je seoskomu gospodaru neobhodno potrebito za sve, počam od odjeće pa do najjednostavnije vesanke. Sjeme laneno u trgovini je veleváno s razloga: što se iz istoga ožimlje ulje tako, da jedan vagan, koji važi 36 klgr. i 4 dkg. daje 11 klg. i 20 dkg. ulja, koje je dobro za gorenje; zatim je znamenit liek u živinarstvu.

Njegovo liče (likovina ili vlas, koja se s tratike svlači) taru uz veselu pjesmu naše Hrvatice danju i za bliede mjesečine, te se hvale liepim predivom, koje obično predu kroz zimske duge večeri pripovjedajuć si razne, pune fantazije pripovjedke. Majka brižno tkaje i šije, da napuni škrinju bielom rubeninom, koju će dati liepoj svojoj Mari, kad je udade.

Pederane cunje pokupi prnjkar, a za nje daje iglica i raznih vrbca našim djevojkam. Iz prnjka pravi tvorničar papir. Bože, od kolike je koristi lan i konoplje! Zato mora svaki seoski gospodar hoćeš nećeš providiti se lanom i konopljem.

Za njega bo je lanena i konoplja odjeća najvrajnija i ako se za takovu sam nepobrine, tako dobre doista neće nigdje kupiti.

Ma da bi on i htio kupovati laneno tvornično platno, to ono neće biti nikada tako dobro, kao što će biti ako ga sam učini, jer tvornice riedko gdje rade laneno platno od čistoga lana. (Sliediti će.)

Listnica uredničtva.

Gosp. V. P. u O. Izvolite nam poslati, da vidimo. Prijateljski odzdrav!

Lutrijski brojevi

Dne 17. jenara

Beč	25	51	8	67	63
Grac	42	5	19	13	32
Temešvar	2	49	26	64	52
Innsbruck	50	13	68	16	86

Dne 21. jenara.

Brno	6	40	46	51	23

Poslano.*)

Prečastitemu gospodu

Vjekoslavu Spinčiću

deželnemu odborniku

in

njegovim vrlim tovarišem, dež. poslancem

v Istri.

Vaše in Vaših vrlih tovarišev neustrašeno postopanje v deželnem zboru istrskem dalo je povod katol.-polit. družtvu „Slovenski jez v Brdih“, da je v rednem občnem zboru v Biljani dne 28. decembra 1890. z veliko navdušenostjo sklenil: Vam in tovarišim izraziti svojo občudovanje in iskreno zahvalo.

Naznanjoč Vam ta sklep, kliče Vam podpisani odbor:

„Bog ohrani in oživljaj naše predboritelje v Istri, da se „tužna“ spremeni v „veselo“, ter jim podeli plačilo za trud in trpljenje!“

Biljana, 15. januvarja 1891.

Ant. pl. Reja, tajnik. **And. Žnidarčič,** predsednik.

Priposlano.*)

Piskarom slavnoga puljskoga lista

„Il Giovine Pensiero“

iz Lovrana.

Nakon dovršenih poslednjih izbora za občinu Lovran počeli ste piskarati u glasovitom puljskom listu proti mojemu otcu svega i svašta. Da vam viri iz svakog poteza pera prosta laž i gnjusna kleveta, netreba dokaza onim, koji poznaju ikoliko moga otca. Ističuć hinbeno i lukavo ljubav do občine i puka lovranskoga, navaljujete bezobrazno i bezstidno na muževe, koji vas preziru, jer ste ništarije.

Ako Vam je u istinu stalo do reda, mira i napredka našega grada, morali biste javiti školskim oblastim ili vladi koješta u pogledu morala o našem učitelju g. Vilimu Grosmanu, kojega vi na dlani nosite. Nije li Vam o njemu ništa poznato, a vi zapitajte njegovu služkinju Jelicu, koja će Vam kazati koješta o ženi, koja dolazi k njemu. Nebude li Vam ni to dosta, obratite se na Tonku Petričić, koja je u službi kod mojih roditelja. Kad Vas nebi zadovoljili svi ti svjedoci, stoji vam na uslugu

Ivan Turčić ml.,
kapetan jedrenjaka „Zenit“.

Malosolo, mjeseca jenara 1891.

Javna zahvala.

„Hrvatsko pripomoćno družtvo u Beču primilo je u svoje dobrotvorne svrhe, naročito u svrhe utočišta, koje za ubogo hrvatske djake visokih škola u Beču uzdržaje, od slavnih ravnateljstvah i to: hrvatske komercijalne banke u Zagrebu 20 for.; osiguravajuće zadruge „Croatia“ u Zagrebu 15 for. prve požežke štedionice 10 for.; varaždinske štedione 5 for. i sriemskog štedioničkog, eskomptnog i dioničkog družtva u Vukovaru 5 for.

Mi ovim u ime naših štićenika slav. ravnateljstvima navedenih zavoda i družtva izrazujemo najtopliju dužnu zahvalnost.

P. n. gosp. odvjetnik Dragutin Riffer u Osieku sabrao svotu od 36 for. P. n. gosp. Mato Stojković u Dubrovniku sabrao svotu od 30 for. P. n. gosp. Juraj Biankini u Zadru priposlao 30 for. 20 sabranih od g. Andrije C. Saina u Vodicama. P. n. gosp. Dr. Josip Aranza u Zadru sabrao svotu od 75 for. Gospoda sveučilištni gradjani Pavle Štajduhar sabrao u Djakovu 14 for.; Ivan Zukon sabrao u Medulinu-Premanturi 14 f. 50 kr. a gosp. Josip Sasso sabrao u Beču (mjesto vienca na Kačićev spomenik) 11 f. 50 kr. — Nadalje darovaše: preuzv. g. Franjo barun Filipović u Beču 20 for.; presv. Ivka barunica Vranicani u Karlovcu 10 for. —; r. Dominik Linardić u Komoranu 10 for.; i prof. Kosta Vojnović u Zagrebu 5 for. Mi poštovanim sabiračem kao i svim plemenitim darovateljem ovim izrečemo najtopliju zahvalnost.

Hrvatsko pripomoćno družtvo u Beču
7. jenara 1891.

Franjo Vahčić, tajnik. **Dr. K. Kozić,** predsjednik.

---

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara uredničtvo.

gijskoga kralja Leopolda. Sada je postao priestolonasliednikom mladji brat pokojnoga Balduina princ Albert.

Franina i Jurina

Fr. Ča biš rekal Jure, ki pozna najbolje dela miloardja?

Jur. Saki dobar krščan bi je moral znat i vršit.

Fr. Ben dobro, ma svi je neznamo jednako.

Jur. Tako povej no, ki je pozna i vrši najbolje.

Fr. Jedan talijanski pop va Motovune, ki je siromašnega i nemoćnega petljara iz kuće odpravil, da neka gre milostinju pitat k Nabergoju.

Jur. To će bit, kako bi „baba" rekla: bon prete istriano.

Glas Istrana.

Ljubim vjeru — ljubim narod
I rodjeni prag
Jezik majčin — moj hrvatski
Nad sve mi je drag;
Za njeg davno — Istran slavno
Borim se ko div,
Iz mog doma — ja siroma
Nedam njemu živ!

Bijah maljan . . . ruke male
Sklapala mi mat,
U tom sboru učila me
Višnjeg Boga zvat,
Kašnje tada — kad me mlada
Zvao rada zov,
Čuh na moru — u tom sboru
Majčin blagoslov!

Vidjeh grade divne, krasne
Brodeć pučinom,
Za mene je najdivniji
Moj rodjeni dom,
Gdje sam sgledo — malo čedo
Prvi sjajni dan,
U kom kraju — milu maju
Crn mi krije stan!

Izdajica nisam, sviete,
Hrvatski sam sin,
Rodnu grudu — majčin jezik
Ljubim srcem svim,
Vedra čela — lica smiela
Pjevam u sav glas.
Štujem tvoje — ljubim svoje
Tražim roda spas!

R. Katalinić Jeretov.

Različite viesti.

K izborom za carevinsko vieće. Na prvom mjestu donašamo objavu c. kr. namjestničtva u Trstu, kojom razpisuje izbor četvorice zastupnika iz Istre za carevinsko vieće. Dvojicu od tih biraju sve izvanjske občine Istre, i to jednoga občine političkih kotara Pazin, Volosko i Lošinj a drugoga občine političkih kotara Kopar, Poreč i Pula. Drugu dvojicu biraju 1) jednoga svi istarski gradovi i trgovačko-obrtnička komora u Rovinju i 2) jednoga svi istarski veliki posjednici.

Fiducijari izvanjskih občinah birati će dvojicu zastupnika dne 4. marča t. g.; gradovi 6. marča i trgovačka komora 8. marča jednoga zastupnika, a veliki posjednici 9. marča jednoga zastupnika.

Izvanjske občine birati će dakle prve t. j. 4. marča. Nu ove nebiraju izravno ili neposredno svoje zastupnike, već posredno ili putem fiducijarah. Treba, da svaka občina izabere prije ustanovljen broj fiducijara, a ovi će birati u izbornom sjelu zastupnika.

Izbori fiducijara obaviti će se po svoj prilici polovicom febrara u svih občinah Istre. Ti izbori su nam dakle pred vrati. Izbori fiducijara jesu za nas najvažniji čim, jer kakove izaberemo fiducijare, takove će oni izabrati zastupnike. Občinski poglavari dobili su jur većinom nalog od kotarskih kapetana, da priprave izborne listine.

Do izbora fiducijara dieli nas dakle još samo veoma kratko vrieme. Radi toga pozivljemo sve naše prvake i rodoljube u svih občinah Istre, da se dadu odmah na posao. Tuj nije više kada oklievati il čekati naputke il poduke. U svakoj občini imademo ljudih, koji su jur kod ovakvih izbora sudjelovali, pak će znati i sada vršiti svoju dužnost budeli samo dobre volje i požrtvovnosti. U pojedinih kotarih neka se brzo ustroje poveći odbori a u občinah občinski odbori. Jedni i drugi neka rade složno i sporazumno. Ako bi tko trebao kakve poduke il razjašnjenja, neka se obrati na vrstnije naše rodoljube ili na naše uredničtvo. Još jednom dakle, rodoljubi i prijatelji širom Istre: na posao!

Izbori u susjednih pokrajinah. U susjednoj Goričkoj obaviti će se izbori za državni sabor u svih izbornih kotarih istih dana kano i u Istri.

U gradu Trstu i okolici obaviti će se izbori za državni sabor: U I. izbornom tielu birati će dne 27. febrara t. g. jednoga zastupnika; u II. tielu dne 2. marča t. g. jednoga zastupnika; u III. tielu dne 5. marča t. g. jednoga zastupnika. Trgovačko-obrtnička komora za Trst i okolicu birati će dne 8 marča t. g. jednoga zastupnika.

Političko družtvo „Edinost". Predsjedničtvo političkoga družtva „Edinost" pozivlje gg. odbornike, zamjenike i pouzdanike k redovitoj sjednici, za nedelju dne 1. febrara t. g. u 10 sati u jutro u prostorije „Delalskega podpor. društva" (Via Molin Piccolo br. 1). Na dnevnom redu biti će pogovor o predstojećih izborih za državni sabor.

K popisu pučanstva. Doznajemo opet, da hode po čisto hrvatskih selih popisni komisari, koji nepoznaju ni malo hrvatskoga jezika, i da odilaze iz kuća neobavljena posla, jer se nemogu razumjeti sa ukućani. Na koga ća krivnja pada?! Taj će bar morat popraviti krivicu. Ljudi se tuže proti tomu, a još više proti tomu, da jih popisni komisari upisuju za Talijane, a ovi to nisu nit neće nikako biti. Nam je veoma drago, da su se osvjestili i u takovih selih, koja su prije deset godina bila upisana sva za talijanska, prem neima u njih ni jednoga Talijana; te da se ustmeno ili pismeno pritužuju imenito radi jezika kod c. kr. kot. glavarstva, koje jih pak umiruje i njim obećaje, da će krive podatke popraviti. To će stalno i učiniti, pošto se, ako uztreba, uvjeri na licu mjesta, da je ono i onako kako ljudi vele.

Dr. Volpi. Pišu nam iz Svetlovreča: U predposliednjem broju imala je „Naša Sloga" viest, da je ljećnika dra. Volpi-a branio u javnoj občinskoj sjednici u Višnjanu c. kr. namjestnički savjetnik vitez Elluscheg proti zastupstvu, koje bijaše s njim posve nezadovoljno; da je isti iz Višnjana otišao i dobio službu pregledavaoca mrtvih u Trstu; da je ili da će na skoro tu svoju novu službu izgubiti. Viest je zaključila opazkom, da se to bilježi s uzroka, da se vidi, kako je višnjansko občinsko zastupstvo i tamošnje občinstvo imalo pravo kad se je tužilo i odpravilo ljećnika dra. Volpi-a i kakove ljude zagovara rečeni namjestnički savjetnik; to da bude za ravnanje našim občinam, kod kojih bi možda, kako je predvidjati, gosp. dr. Volpi službu tražio. To predvidjenje već se je obistinilo. Dne 23. t. m. pripeljao se je ovamo dr. Volpi, vit. Elluscheg i g. Vergottini, načelnik občine Versar, pod koju ovo naše mjestance spada. Dogovorili su se sa zastupnici naše porezovne občine glede uvjeta, pod kojimi se dr. Volpi ima imenovati ljećnikom mjestne občine Versar. Ta občina nije naša posve, nije posve hrvatska, al ima većinu stanovnika Hrvata i ovi dobivaju sad za ljećnika onoga, koga nisu mogli snašati Višnjanci i koji nije mogao obstati nit kao pregledavaoc mrtvih u Trstu — i to sve pod zagovorom i zaštitničtvom ces. kr. namjestničkoga savjetnika! — Mi dodajemo k toj viesti, da je dr. Volpi Dalmatinac, da i negovorimo o njegovih ljećničkih sposobnostih, zagrižen Talijan, što je pokazivao cielim svojim postupkom u višnjanskoj i vižinadskoj občini i što je pokazao netom minulih dana ovdje u Trstu. Vidili smo iz novinah, da je brzojavno izrazio svoju duboku žalost nad smrtju prvaka Talijanaša u Dalmaciji dra. Bajamonti-a, i da je priudesio sažalnu sv. misu ovdje u Trstu za toga prvaka! E, pa se divimo kakve štićenike ima c. kr. namjestnički savjetnik i kotarski upravitelj vit. Elluscheg!

Iz Opatije piše nam prijatelj 25. t. m. Opet se je u Liburniji pojavio nekakav — Bože oprosti — dopisnik u glasovitom tršćanskom „Mattinu". Iz Opatije se obara na naše ljude, koji želeći ostat što su od vajkada bili, naravno su protivni novotarijam, koje se kuša ovdje u našoj kući udomiti za volju šarenjakom više nego li tudjincem. Delija se ćuti nekako uvriedjen, da se mi u crkvi Bogu molimo u svojem jeziku! Čudite se, bezumjerstva! On želi, da se u crkvi rabi latinski jezik. Stalo je njemu za crkvu i njezine obrede i ako će se sve porušiti, jer on stalno u crkvu neide, nu on žali što tudjinci u Opatiji, budnć da čuju hrvatsko pjevanje, nemogu ni pomisliti, da je naša Liburnija talijanski dio Istre. Poznati delija treba da znade, da su naši djedovi od prastarih vremena u crkvi rabili svoj jezik, da je to starinska naša povlastica, koje se nećemo odreći njemu nit ikomu za volju. Neka popita svoga prijatelja na Rieci pak će čuti, da to nije novotarija ili nekakav „abuso contro il buon senso" jer se je u naših crkvah pjevalo i mislilo hrvatski još prije nego su se rodili niti djedovi strašnoga panslavizma. Ako je pako ovud štogod nenaravnoga i „contro il buon senso" to jest onaj pojav, da onakve glave, premda neimaju ušesa bar jednu stopu dugačka, ipak se poznaju, te njim se može slobodno doviknuti po lošinjsku: „ne rofte!". Do vidova!" **Domović.**

Znakovi. Pred deset, petnajst dana bilo je čitati u tršćanskom listu „Il Cittadino" dopis iz Istre, u kojem se medju ostalim naruca o izborih za carevinsko vieće, koji se imadu obaviti tekuće godine. Ističuć dopisnik, da se Hrvati već sad pripravljaju na te izbore, pozivlje svoje sumišljenike Talijane, nek se pripravljaju i oni, nek rade, neutrudljivo rade, pak će onda biti izabran ne samo ugledni Defranceschi — koji budi mimogred rečeno, nije još nikad u saboru u Beču ništa govorio i proti kojega izboru ima takovih utoka, da se njegov izbor nit do sada ovjerovilo nije — kao jedan od dvojice zastupnika izvanjskih občina Istre, nego propasti će kod izbora i glasoviti dr. Vitezić i izabran biti mjesto njega drugi Talijan, kao samodrug zastupnik izvanjskih istarskih občina, te će Istra biti zastupana u Beču po četvorici Talijana, a po nijednom Hrvatu. „L' Istria" u broju od 24. t. m. donaša dopis iz Suška (Sansego), u kojem veli, da je konačno došlo do uredjenja razteretnih odnošaja na ovom otočiću, da se to ima pripisati glavno ces. kr. kotarskom poglavaru (moglo bi se pomisliti, da je to sam dao pisati, da se malo opere od svega onoga, što je proti njemu govoreno i pisano u hrvatskih, jedinih pučkih novina), da Sušćani daju tomu veću vrednost nego li hrvatskim govorom i da će se u zgodno vrieme znati toga sjetiti. I ovdje se stalno smjera na izbore, pak bi se moglo pomisliti, da će lošinjskoga ces. kr. kotarskoga glavara Sušćani za njegove tobožnje zasluge kod uredjenja razteretnih odnošaja nagraditi bud tim, da ga biraju u carevinsko vieće, bud tim, da će birati onoga, kojega njim bude on preporučio, pošto se bude dogovorio i složio sa protivnici hrvatskoga imena, jezika i naroda. Bog zna, da li dopisnik sam vjeruje, da je kot. glavar uredio one odnošaje; ako vjeruje, mora biti još slabije glave nego li je tikva kad misli, da se ljudi na taj način prodavaju i mora premalo poznati Sušćane, ako drži, da će i oni za zdjelu leće, kad bi njim tu i sam c. kr. kot. glavar dao kako nedaje, prodati svoje hrvatsko ime, jezik i narodnost, te svoje poštenje. Mi svakako upozorujemo na ova dva dopisa, kao na znakove, da Talijani i njihovi pristaše već sada rade za izbore u carevinsko vieće i kako bi htjeli, da budu svi četiri zastupnici u Beču Talijani, da se tako Istra prikaže posve talijanskom.

„Hrvatska čitaonica" u Kastvu priredjuje u nedjelju dne 1. febrara t. g. u vlastitih prostorijah „Narodnoga doma" zabavu sliedećim programom: 1. Sbor: „Živila Hrvatska", uglasbio Iv. pl. Zajc. 2. Dvopjev: „Mati i sin", uglasbio Lisinski, pjeva gdjica. Ida Kornmüller i g. Božo Dubrović uz pratnju glasovira po g. Miroslavu Grosman. 3. Liepo li ga zaludiše. Vesela igra u jednom činu. Napisao Ferdo Müller. 4. Četveropjev: „Žicam", uglasbio D. Jenko. 5. Tombola. 6. Ples. Ulaznina za osobu for. 1—, za obitelj for. 1.50. Darovi primaju se sa zahvalnošću. Početak u 7 sata večer.

Odbor „Gospodarske zadruge u Kastvu" dovršio je 22. t. m. svoju sjednicu započetu jur 12. p. mj. te je, osim što se konštituirao, svršio mnogo točaka bitno zasjecajućih u napredak družtva. Istom prilikom postao je prvim članom utemeljiteljem odbornik i obć. savjetnik gosp. Anton Lucić Petrov sa svotom od 20 for. Bilo mu na čast a drugim na poticaj, nebi li takova „Zadruga", usa sva nemilost porečke gospode, uzmogla ipak riešiti svoju važnu zadaću.

„Slovenski jez" hrvatskim zastupnikom u istarskom saboru i odnosni odgovor. Dobiv u prepisu priznanicu našemu prisjedniku g. Spinčiću i našim zastupnikom u saboru Istre, mi smo smatrali ugodnom dužnostju tiskati ju, od rieči do rieči, da tako saznadu za nju ista gospoda zastupnici, pa i njihovi birači, naš hrvatski i slovenski narod u Istri. A tiskali smo ju velikom radostju i osobitim zadovoljstvom, jer dolazi od družtva naše bratje u Goričkoj pokrajini, s kojom nas vežu toliki vezi prošlosti i sadanjosti, a po tom i budućnosti; i jer to družtvo ima djelokrug svojega djelovanja na medji našega naroda i naše domovine u neposrednom dodiru sa zapadno medjašećim narodom talijanskim, te znade kao takovo cieniti rad i postupanje našega prisjednika i naših poslanika. Danas tiskamo ovim odgovor, što ga je poslao naš prisjednik i kojega smo takodjer dobili u prepisu:

„Slavnomu odboru katoličko-političkoga družtva „Slovenski jez" u Brdih.

U ruke velečastnoga gospodina Andreja Žnidarčiča u Gradnem.

Čast mi je potvrditi primitak velecienjenoga dopisa 15. t. m., kojim je taj slavni odbor blagoizvolio dati na znanje zaključak redovite glavne skupštine toga slavnoga družtva obdržavane dne 28. pr. decembra u Biljani, da se naime mojim drugovom i meni izrazi „občudovanje in iskreno zahvalo" za „neustrašeno postopanje v deželnem zboru isterskem". Taj dopis poslao sam u prepisu slavnomu uredničtvu „Naše Sloge" u Trstu molbom, da ga izvoli objaviti, te da tako saznadu o njem moji drugovi.*)

Stalan sam, da će jih ugodno dirnuti, kako je i mene i da govorim iz duše svih njih, ako usklikmem iz svega srca:

Bog živi i kriepi preznamenito družtvo „Slovenski jez u Brdih", da bude i nadalje junačkom stražom i obranom o zapadnih medjah cielokupnoga našega naroda i skupne nam domovine.

Poreč, 21. jenara 1891.

Vjekoslav Spinčić.

Stare listine. Čitali smo u nekih pokrajinskih talijanskih listovih, da je visoko c. kr. predsjedničtvo financijalnoga ravnateljstva u Trstu sve spise samostana ukinutih godine 1806. i dosad sahranjene u uredu nadzorničtva financijalne straže u Kopru ustupilo koparskoj občini, te da će isti biti izloženi na porabu u tamošnjoj gradskoj knjižnici. Pokojni Kandler da je upozorio već davno na znamenitost tih listina, a mi dodajemo, da ima medju njimi mnogo hrvatskih, glagoljskimi slovi pisanih listina i to iz ukinutoga samostana Gregorita (redovnika sv. Josipa) ili glagoljita Hrvata, koji su tamo, kao potrebni za pučanstvo i za vojsku, bili postavljeni u XV. stoletju po vladi republike mletačke, občine i biskupa koparskoga. Ugledno občinsko poglavarstvo koparsko će stalno i te listine brižno čuvati, a stalno će se naći tko našib, koj će one listine porabiti te s njimi razsvietliti koj list istarske povjesti.

Iz Rieke pišu nam 24. t. m. Na 22. jenara izvukoh se iz svojeg brloga na Učkoj gori, pa osvanuh na koncertu „Hrvatske čitaonice" na Rieci. Dvorana bila dubkom puna nježnog i junačkog spola. Za osmim satom pojavi se na pozornici gospodjica Josipa Scaramelli, pa odgusla Alardov koncert velikim čuvstvom, te ju na koncu počasti občinstvo živim pljeskom. Pratio ju na glasoviru vrstni maestro Cimadori. Za njom se pojavi gospodjica Mara Kiseljak, pa odpjeva krasno Schubertov „Moj dom", Mendelsohnova „Putnu pjesmu" i Zajčev „Vir". Nisam vrio kritičar, a da prosudim pjevanje gospodjice Kiseljakove, al burni pljesak i liepa kita cvieća priznaše joj dobru izvedbu. Velikim je čuvstvom odpjevala liepu Šenoinu pjesmu „Vir", koju je naš Zajc tako majstorski uglasbio. Za njom čusmo opet sa gusala gospodjice Scaramellijeve „Iz hrvatskog Primorja", jednostavnu, al krasnu kompoziciju prerano nam umrlog Krežme i divnu „Mazurku" Viemawskog. Gospodjica bje pozdravljena burno i nadarena cviećem. Uzried zime eto i „Proljetne pjesme" od Gounoda,

*) Mi smo prepis tog dopisa dobili već prije od samoga slavnoga odbora „Slovenskoga jeza" i tiskali ga već u posliednjem broju. Uredn.

prate ju zatim „Dvie ptice" od Lisinskog, koje lete u nepovrat začarane „Serenatom" od Brage. Gospodjica Kiseljak bje burno i živo pozdravljena iza tih trih pjesama. Živio-klicima ne bijaše ni kraja ni konca, osobito iza pjesme Preradovićeve „Dvie ptice", koju je tako liepo uglasbio naš nezaboravni Lisinski i koja svršava riečima:

Domovina kakva bila
Rodjenom je sinku mila!

Moram još spomenuti, da je gospodjicu Kiseljakovu za pjevanja „Serenate" od Brage izvrstno pratio na čelu (viola) gosp. Eis, rodom Čeh. Iza „Serenate" dobila je gospodjica Kiseljakova liepu košaricu od cvieća. Na koncertu opazih i našeg vriednog istarskog Hrvata dra. Stangera. — Za koncertom sliedio je ples, al kao hajduk odoh, pa mi nije žao, jer sam na ulici čuo nešto, kako bi Vaš „Mattino" rekao: „per finire" ili „Agramerica": „zu guter letzt". Razgovaralo se dvoje njih: — Prvi: Ćo, ti ki si Vološćak i Hrvat, si lejil ono va „Matinu" ca je neki napisal kuntra plovanu i meštru voloskomu — a? — Drugi: Lejil san lejil, ma znaš kako se rece po nasu: „Magareća trunbesa ne pridu va nebesa!"

Hajduk Veljko.

Iz okolice labinske pišu nam 24. t. m. Veleučeni gospodine uredniče, molim Vas, da mi odstupite malo prostora u cienjenom Vašem listu, da u kratko izrečem jade, koji taru narod ove okolice. Narod ove okolice jest čisto hrvatskoga poriekla. Govori liepim hrvatskim jezikom čakavskoga nariečja. Imade hrvatske običaje, domaću nošnju itd. Al što će mu običaji, što će mu jezik, kada sam nije sviestan što je i što mu je ime. Talijanska gospoda zabila mu u glavu, da je „ščavo", pa tako se i sam imenuje. Počme li mu se tumačiti koju nerazumljivu stvar, reče, pošto se je do sita naslušao: Ah! mi ščavoni neznamo nič. Vidi se, kako je duboko spao taj siromašni naš puk ove okolice. Al tko će ga podučiti, tko li probuditi iz toga mrtvila? Možda ljudi, koji imadu najviše paziti na puk? Možda škole? Nipošto. Oni, koji imadu najviše paziti na puk i podučavati ga, jesu najviše ljudi tudje krvi. Ljudi, kojih srca nebiju za ovaj narod. Pa kako će probuditi puk, kako li podučavati ga, kada nerazumiju jezika naroda. Probuditi će ga može škole? Dakako, izobražen čovjek sudi najviše narod po školah. Njimi pokazuje narod što je, koliko do sebe drži i što želi, da iz njega bude. Ako su mu škole iz vana ugledne, unutri prostrane, čiste i uredne, te providjene liepim pokućtvom, a učitelji obskrbljeni obilnimi učili, onda skinite kapu pred takovim narodom, jer on drži do sebe i do svoje dječice, pa zaslužuje, da se slavi pred svietom i Bogom. Možemo li tako suditi ovu okolicu? Ne žalibože? Narod je bez škola. U cieloj okolici, ili bolje da rečem, u cieloj labinskoj občini ima samo jedna podobčina hrvatsku školu. Uvidiv sam narod, da nemože tako napried i da zaostaje za drugimi narodi počeo prositi u gospode školu. Tako je došlo nedavno ljudi jedne podobčine, da si izprose školu. Znajući gospoda, da bi ta škola po zakonu morala biti hrvatska, izmisliše liep način kako da se moliteljah oslobode. Da, rekoše, dat ćemo vam školu, samo neznamo kamo bismo ju smjestili. Jedan da želi, da bi dobro bilo, da se škola namjesti u njegovoj kući, nu mi nećemo toga dopustiti, već ćemo školu namjestiti u drugoj kući. Tako je svaki (neznajuć kamo ta smiera) zadovoljno otišao. Ubogi naroda! Bogu je plakati, kad čovjek pomisli kakve ti se krivice dogadjaju. Plaćaš a neuživaš! [illegible] e zdvoji puče moj, [illegible]ti školu, neprestance, da se tvoja djeca malko probude pak na svoje noge osove. Ugledaj se u podobčinu, koja ima narodnu školu. Pomisli, koliko su imali okapanja, koliko pisarenja, koliko utoka; al ipak moralo se je jednom zadovoljiti pravednoj želji i zakonu. Znajte, da je u borbi spas.

Iz Beloga na Cresu pišu nam mjeseca jenara. (Škola, popis). U nas obstoji škola već skoro 40 godina. Iz početka, kako svud, bila je škola redovita, a podučavali su učitelji svietovnjaci. Nego već kakvih 15 godina podučave našu djecu svećenik, i to naš gospodin kapelan. Zato se iza zakona od 1868. naša škola računa u tako zvane pomoćne škole. Mi smo bili i takovom zadovoljni, a ne bi nam opet žao bilo kad bismo dobili stalnoga učitelja. Da toga neimamo, krivo je to, što smo bez školske zgrade i bez stana za učitelja. Kad bismo to zgrade imali, učitelj bi odmah došao. Poznato nam je, da imade naša mjestna školska zaklada preko 2 tisuće forinta, bar tako nam je lani službeno javio c. kr. kotarski kapetanat, dočim kaže naša creska občina u prikazanom lanjskom računu, da neima nego samih 838 for. 88 nvč. Tko ima pravo?! Medjutim stalni smo, da nam nebi občina dala niti tih 800 forinta, kad bismo je pitali za gradnju škole. Za nas neka govore Stivanjari i Martinšćari, koji nemogu uzprkos svim molbam, utokom itd. svojih novaca primiti! To smo samo napomenuli, a drugi put možemo o tom velevažnom pitanju obširnije progovorit. Ipak sad reć bi, da ćemo i mi dobiti redovitu školu. Uzidala se naime prošle godine kuća, koja ostaje razpoloživa a buduć dosta pristojna, udešena je za školu. Nego sada čujte i snebivajte se! Netreba vam spominjati, da je u nas bila uviek čisto hrvatska škola; ta drugačija i nemože da bude u puku čisto hrvatskom. Buduć ovdje redovita škola već, kako rekosmo, odavna ustrojena, a privremeno samo obraćena u pomoćnu školu radi pomankanja kuće, to kad se je prilična kuća našla, za našu školu netreba ništa drugo nego, da se razpiše za učitelja natječaj. Neradi se naime ovdje, da se u Belom škola na novo otvori, već, da se samo zamjeni svećenik učitelj sa učiteljem stalnim — to je sve. Tako je barem uviek mislilo i c. kr. kotarsko školsko vieće. Al nemisli tako slavna i skrbna naša občina creska. Njoj je muka, da Beljani dobiju školu kakovu su već imali — školu hrvatsku —; ona bi htjela, da ju zamjeni talijanskom, ili barem, da nam narine u nju talijanski jezik. Naša gospoda utuvila si u glavu, da tu treba postupati kako u slučaju, gdje se škola prvi put otvori. Zato čujemo, da su nekoga već pitali kakovu školu bi on rad, dali talijansku ili hrvatsku, pa da je neki „šior" ljude već nagovarao nek si odaberu talijansku školu!

— Mi takovoj gospodi poručujemo nek se ne gnjetu gdje jih netreba, jer bi se mogli lahko opariti; a upozorujemo ces. kr. kotarsko školsko vieće u Lošinju nek zrelo promisli prije nego li pristane na izvješća mjestnog školskog vieća. Mi Beljani, ne na našu sramotu, nego na sramotu creske gospode, neimamo niti jednega zastupnika u občini, zato mi neznamo što se s nami radi; ali ovdje svim i svakomu otvoreno već napred kažemo: Mi Beljani ne govorimo drugačije nego hrvatski, naš materinski jezik je čisto hrvatski, ako tudje jezike poštujemo, al svoga najviše ljubimo. Zato mi niti smo imali niti nećemo da znamo za drugačiju školu nego hrvatsku. Kad budu naša djeca dobro podučena u našem hrvatskom jeziku, onda, bude li kojo diete iz Beloga pošlo na nauke ili željelo naučiti koji tudji jezik, to će mu lasno biti; ali temelj treba da je u materinskom hrvatskom jeziku. Neka se slavna i plemenita gospoda u Cresu nepojidaju za naša djecu i za njihovu naobrazbu, već radje za svoju. Kmetsko diete, kako se znade, posve lahko nauči i talijanski i njemački jezik i svaki drugi, dočim sinovi gospode creske sa svimi hiljadami, koje za njih roditelji potroše, neznaju nego talijanski — dakako najviše iz prezira a i nemara za druge jezike. To su gospodo činjenice! Medjutim mi Beljani budimo na oprezu, jer najbrže da nas čeka nova kušnja i borba.

Posvud se govori o popisu pučanstva, samo u nas o tom nikakova glasa. To nas nekako uznemiruje. Da se nekuje tu štogod proti našoj narodnosti! Kako se čuje, popis treba da bude gotov još ovoga mjeseca. Eto minulo ga pol, a mi za popis još ništa neznamo. Da nas barem tko uputi kako se imamo u tom ponašati!

Evo desetak dana što smo sniegom pobieljeni. Napadala ga debela stopa, a topi se samo nešto uz more, jer se bura danomice oštri. Sad smo i mi kao u Sibiriji. Starinska luka pod Beli zanešena, put do Cresa da se ubiješ, a tako i do grada ciele 4 ure, velimo vam u pravoj pustinji!

„Sežanska čitaonica" razašilje ugledne pozive k veselici, koju priredjuje dne 2 februara t. g. u prostorijah „Treh kron".

Iz službene torbice. U službenom listu ces. kr. namjestničtva u Trstu „L' Osservatore Triestino" od dne 26. t. m. nalazimo na prvoj strani hrvatsku tobož „objavu" o predstojećih izborih za državni sabor. Niže donašamo tu „objavu" u cielosti u koliko se tiče Istre, da se naužiju naši čitatelji te krasne hrvatščine službenoga lista:

Objava.

Ozirajuč se na Najviši patent od 23. ov. m., s kojim bila su zaukazana nova sabiranja za sbornicu poslanikov državnog sabora po določbah zakonov od 2. aprila 1873 drž. zak. br. 40 in 41, i od 4. oktobra 1882 drž. zak. br. 142 zaukazuje se ozirajuč na ova sabiranja ovako:

A. Za graničan grofija Istra.

I. Sabirateljni razred seljačkih občin.

Sabira muž sabirateljev ima se izvršiti u pravo vrijeme v seljačkih občinah samih.

Izabrani muži sabiratelji sudnih kotarov:

Poreč, Matavun, Buje, (sabiratlejeno mjesto Poreč);

Kopar, Piran, Buzet, (sabirateljno mjesto Kopar);

Vodnjan, Pulj, Rovinj, (sabirateljno mjesto Vodnjan) budu sabirali u rečenih sabirateljnih mjestih 4. ožujka ove god. jednog poslanika.

Izabrani muži sabiratelji sudnjih kotarov:

Pazin, Labin, (sabirateljno mjesto Pazin);

Voloska, Novigrad, (sabirateljno mjesto Voloska);

Krk, Cres, sabirateljno mjesto Krk);

Lošin, (sabirateljno mjesto Lošin mali) budu sabirali takodjer u rečenih sabirateljnih mjestih 4. ožujka jednog poslenika.

II. Sabirateljni razred gradova.

U ovaj sabirateljni razred jesu uvršćeni:

Poreč, Kopar, Piran, Rovinj, Buzet, Isola, Milje, Cittanova, Umag, Matavun, Buje, Višinada, Pazin, Labin, Plomin, Vodnjan, Puli, Lošin mali, Lošin veli, Cres, Krk, Voloska, Kastav, Lovran, Moščenice
budu sabirali 0. ožujka ove god. jednog poslanika, svako pojedino mesto jest sabirateljno mesto.

III. Sabiratiljni razeed trgovačke i obrtničke sabornice.

Trgovačka i obrtnička sabornica v Rovinji, koja izabere s mesti, rečenimi pod A II jednog poslanika, izabira u svojem sedežu 8. ožujka ove god.

IV. Sabirateljni razred velikog posiedstva.

Koji imadu pravo izabirati u velikom posiedstvu, izabrali budu 9. ožujka ove god. u Poreču jednog poslanika.

Književnost.

Das Notariat in der Provinz Quebec (Canada). Von Dr. Vladimir Pappafava, Advokat in Zara. Innsbruck. Verlag der Wagner'schen Universitäts-Buchhandlung. 1890.

* * *

Nuždna obrana, napisao dr. Josip Šilović. U Zagrebu 1890. Vlastnik i nakladnik pisac; tiskom „dioničke tiskare". Prodaje se u knjižari Lavoslava Hartmana (Kugli i Deutsch) za cienu od 50 nvč.

Neuku nauka.

Ob uzgoju predivnog bilja.

O lanu i konoplju.

Piše **Nikola Važić.**

A. Važnost lana i konoplje.

2. Lan i konoplje u trgovini.

Lan i konoplje nisu samo potrebite u gospodarstvu, već su one [illegible] potrebite stvari.

Eno Vam ladje, što pliva morem, kolike je na njoj jakoga konopljega platna na jedrih, bez kojih se na vjetarcu ne bi ni makla; koliko li užeta, nekoliko centimetara debelih, a koliko napokon svake vrsti vezanaka. Ajdmo sad, častni čitatelju u gradić.

Odmah pri mostu vidiš ribara, gdje drži udicu i hvata ribicu u dohvatnu mrežicu; kad nebi bilo prediva, nebi bilo od česa načiniti mreže, onda nebi jeli riba, koje su nam ugodne. Tamo vidiš kako skakuće jare, ovan itd., privezan na dobro konopljeno uže.

Dalje opet grade kuću i dižu na jakih koloturnih užetih ogromno kamenje na veliku visine. Trgovac vozi deset vreća žita u mlin, a vreće su sve od konopljeg prediva: trgovac znade, da su konopljene vreće trajne i zato se samo takovimi služi. Ti ideš kupiti uzdu za kraja. Ulaziš u dućan i ne moguć se proturati do trgovca, gledaš što tko kupuje. Jedan kupio pokrivač, jer ima u kući mrtvaca; drugi desetak metara jakoga [illegible] platna za sedlarske posle; od občine došli pitati jakog konopa za bunar na kotač, a trgovac im kaže, da ga neima, ali će mu doskora stići; jedan kupuje nekolike klubka užice (špaga), drugi lanenih vezanica, momak se pogadja za velik bič, što no mu se svidio.

Tebi je dosadilo čekati, pa misliš: doći ću kašnje. Ideš izpred dućana, u kom se prodaje platno i sjetiš se, da si obećao kćerci kupiti krasnu košulju od finoga platna, udješ unutra i tražiš što želiš. Do tebe neka bogata gospodja pregledava i okušava, taruči medju prstima svitak biela platna, predbacujući trgovcu, da to nije laneno platno, već da je pomiešano sa pamukom. — Kad bi ono bilo baš čisto laneno, kaže ona, platila bi ga i bolje, ali ja se razumijem u platno. Za to vrieme si ti odabrao, što si imao kupiti i platio, pa neimajući u dućanu više posla, odlaziš, ostavljajući gospodju pri platnu; ali si opazio, da nije samo tebi milije laneno platno, nego i gospodjam, jer im je draže, nego li pamučno.

Idješ dalje, nebi li na trgu od baba prikupio štogod prediva ili i gotove predje, koje ti manjka za stvar, koju želiš dati satkati tkalcu; a i lanenoga prediva bi ti kupio nekoliko klubaka, koliko ti još manjka, samo ako se bude dalo jeftino kupiti. Ali tuj je vika, krika, natezanje i pogadjanje.

Pridješ k jednoj babi, što prodaje nekoliko klubaka lana, a tu do tebe stoji trgovac tura te i viče, da on kupuje, pa šapće drugoj dvojici, što zasopljeni i zapuhani doletiše, jedan sa vagom, a drugi sa velikim svežnjem lanena prediva pod pazuhom; oni kao da otimlju babi povjesma, mjere, pogadjaju se, plaćaju. Ti samo stojiš, pa se čudiš toj komediji. Uzdahnuo si za tim predivom, što ti ga oteše trgovci, pa samo gledaš kuda će ga odnieti te trgovačke varalice.

(Sliediti će).

Priposlano.*)

Dopis iz Opatije u „Našoj Slogi" br. 3 ocradjajući krivo i moju osobu, iznenadio me je toli, da moram i ja progovoriti i kazati istiniti moj položaj i svećeničke dužnosti, a to ne radi moje osobe, nego radi prečast. gg. subratje, da me nebi sudili: Tko šuti, potvrdjuje.

Prije svega žali dopisnik, što prestaje danomice u Opatiji viečnoga zelenila, kojim je glasovitom postala. A tko je tomu uzrok? Ponudbe domaćinah, jerbo je na mnogih mjestih napisa, ne u domaćem hrvatskom jeziku, već svuda u njemačkom: „Grundstück zu verkaufen" (komad zemlje na prodaju). Ako pako tudjinci na kupljenom tlu kuće grade, a neznajući ovudnjeg jezika, obće u svojem jeziku, tko njim može to zamjeriti; al nisam pako do sad čuo, da je koji inostranac htio ovudnjeg naroda svetinje zatirati il uništiti; ako se pak to dogadja, biti će tomu neka domaća stranka kriva, al ne toliko škola, manje jošte pako crkva.

Što se tiče učione, nije moj posao o njoj prosboriti, samo toliko moram kazati, da gosp. učitelj nije tomu kriv, što mu je škola u hrvatsku i talijansku paralelku razdieljena. On mora poučavati kako mu školske oblasti zapovjedaju, jerbo ako nebi toga učinio, bi ga odmah odstavile, nu mogu ipak svakoga uvjeriti, da i u talijanskom odielu mnogo hrvatski govori. A zašto se neobrate občinari na školsku oblast, da Opatiji ne treba odiela u talijanskom jeziku? Ja predavam vjeronauk u obijuh razredih jedino hrvatskim jezikom, izvan šestorici djece, koja nerazumiju niti riečice ovudnjeg jezika, u njemačkom [illegible] po svojoj svećeničkoj dužnosti, jerbo [illegible] zapovjeda: svakoga u njemu razumljivom jeziku nauk božji poučavati.

[illegible] krivo sporuča takodjer dopisnik, kao da je g. učitelj htio upeljati u ovoj crkvi latinsko pjevanje. Veleč[illegible] neka barunica darovala je ovoj crkvi svršetkom g. 1880. harmonij, a budući nije nitko znao igrati, bile su kao i prije svake nedjelje, a lani i na mlado ljeto i na blagdan sv. trih kralja tihe svete mise; da bi se pako barem na dan sv. Jakova, zaštitnika ove crkve, malo sjajnije služba božja obavila, naprosili smo prevr. predstojnicu škol. sestara u Voloskom, da bi nam došla, taj dan na harmonij igrati sa dvojicom pjevača; što se pako g. učitelju nije objavilo, a kad je doznao, smatrao je, da će se kano i u Voloskom po blagdanih latinski pjevati. Tako se izjavio, kad ga radi toga upitah i da će i on pomoći pjevati tim radje, jer će se hrvatski pjevati. Dakle ako je početkom gdjegod svoju misao izrekao, nije trubio na okolo, da će latinsko pjevanje upeljati. Nu sad [illegible] i [illegible] orguljaša, a [illegible]

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara uredničtvo.

imademo se gosp. učitelju zahvaliti, da i svake nedjelje prije i poslije podne kod službe božje djeca liepo pjevaju, jerbo se uprav gosp. učitelj najvećma trudi, da se malo manje svakoga večera po 2 sata poučavaju u pjevanju. Tako je u adventno vrieme dohadjao svakoga jutra na 6 sati, da su se kod zornicah samo domaće starinske pjesme pjevale. Na dobu naručili smo misne napjeve latinske, običajne po gradovih i uprav dobri g. učitelj preveo je odmah na hrvatski, tako da se je božićne blagdane veoma liepo pjevalo. Tako upozorih nedjelju pred Božićem na liepo pjevanje domaće djece, da bi tim većma vjernike na pohadjanje sv. misah pobudio. Istina je takodjer, da je na Božić kod druge sv. mise pjevala grofica Palfy veoma liepu i pobudljivu pjesmu prvog crkvenog skladatelja u Beču Lovro Weisa „Ave Maria“ neznavši našeg jezika, latinski i to po želji gospodje darovateljice harmonija, a ne da se učini crkva za kazališće, nego da se preliepim pobudljivim pjevom digno srca prisutnih u vis, te da se dokaže domaćim pjevačicam, što je liepo pjevanje. Tim dakle nije se upeljalo i neće se upeljati u ovu crkvu latinsko pjevanje. Da dojde ovaj uvriedljivi rug dobrotvornicam do ušijuh, prestali bi obilati darovi, kojimi se inostranci brinu ukrasiti ovu kuću božju. Jošter imam priložiti, da je za liepo crkveno pjevanje preskrbni g. učitelj preveo opeta jednu „Ave Maria“ za 4 glasa, koja će se pjevati na „Sviećnicu“.

Navala na moju osobu nije ništa novoga, jerbo u sadašnje vrieme traži se svećenstvo, ako se i neimade povoda, bar klevetom oblatiti. Veleučeni dopisnik upozoruje mene na dužnosti dušebrižnika, kao da sam došao tek jučer na sviet. Radi toga odgovoran jesam Bogu, al sasvim tim pitam svakoga, kad sam komu kakvu poslugu odrekao, neka mi kaže? Osupnuo me je veoma izjavom, da sam htio prije više godina uvesti njemačke propovjedi. Uvjeravam, da ovo je gola laž i da šta takova niti pomislio nisam. Upozoriti mi je pako dopisnika na zapovjed Isusa: „Učite sve narode“. Dakle ne samo Slavene. Ako se dakle tko njemački izpovieda, jest većma nego pristojno, da ga i u tom jeziku sjetim na veliku milost božju, kad mu pružim presveto božanstvo. Tak i kod sv. krsta, jer što će mi kumovi odgovoriti, ako ne razumiju pitanja? Ako sam pako mjeseca novembra i ovoga mjeseca, kad sam domaćim obilatu milostinju, po vrućoj želji i nalogu presvetl. našeg biskupa za poplavom unesrećene Čehe, a nedavno po nalogu Nj. Svetosti otca pape za odkup robova u Africi preporučao, opazivši mnogo tudjinca u crkvi, prosborio par riečih i u njemačkom jeziku radi većeg uspjeha, te tim načinom potrostručio običajne milodare, smatram, da nisam toli grdno sagriešio. U ostalom sudim, da je dopisnik okružnicu sv. otca pape, proglašenu u istom broju „Sloge“ prije pročitao, da nebi me bio radi toga toli uvriedljivo napao.

Imam takodjer kazati, da moram i postni red za korizmu i u njemačkom jeziku proglasiti na kratko, što prve dvie godine nisam učinio, radi česa su dohadjali — jer i medju tudjinci jest mnogo vriednih katolika — svako malo pitat me u kuću što i kako jest u našoj biskupiji za korizmu odredjeno, proseći me, da druge godine to i u crkvi u njima razumljivom jeziku obavjestim. Drugčije pako nikad neprogovorim njemački u crkvi, najmanje pako, da bi se htio kojemu prilagoditi; kao do sada hoću i unapried svoje dužnosti ovršavati. Četiri godine jesam ovdje, pa mislim, da nisam nikomu prevredio, ako sam pako dopisniku, zašto nije došao k meni, da bi se bili radi toga sporazumili, il ako se nije dostojao, zašto se nije obratio na presv. biskupa, našega nadpastira il barem na prečast. g. župnika u Voloskom, jerbo jedino ovi imadu suditi moje delovanje i poučiti me o pravih crkve.

Dokazavši dakle ovim najistinitije okolnosti moga položaja, ujedno očitujem, da unapried neću na nijedan dopis većma odgovarati.

Opatija, 25. jenara 1891.

Iosip Ianc,
kapelan.

Listnica uredničtva.

Gosp. A. K. Zagreb. Hvala na priposlanom, što ćemo čim prije priobćiti. Izvolite nastaviti po priobćenom nacrtu. Brojeve poslasmo. Srdačan pozdrav!

Lutrijski brojevi

Dne 24. jenara.

Trst	10	72	36	23	81
Linc	28	7	52	20	37
Budapest	79	15	73	42	18

Dne 28. jenara.

Prag	53	21	8	22	52
Lavov	39	42	84	65	85
Hermannstadt	75	5	49	76	32
Innsbruck	62	46	17	80	18

Poziv.

k glavnoj skupščini „posojilnice in hranilnice u Kopru, uknjižene zadruge z neomejenim poroštvom“, koja će se držati u Kopru 15. febrara t. g. na 10 sati prije podne sa sliedećim dnevnim redom:

1. Izvješće tajnikovo o djelovanju zadruge god. 1890.
2. Izvješće nadzorstva o računih zadruge god. 1890.
3. Izbor odbora.
4. Izbor nadzorstva.
5. Slobodni predlozi.

Odbor posojilnice i hranilnice
u Kopru 26. jenara 1891.

Opazka. Ako se 15. febrara ne sastane po §. 31. zadružnih pravila ustanovljeni broj zadrugara, držati će se glavna skupština u smislu istoga §. dne 22. febrara na 10 sati prije podne sa istim dnevnim redom.

Br. 58/O. Š. S.

Razpis
učiteljske službe

Na novo osnovanoj jednorazrednici u Slivju je stalno ili privremeno popuniti mjesto učitelja-ravnatelja III. plačilnega reda slovenskim sukovnim jezikom. Dohodci su razvidni iz zemaljskog zakona za Istru od dne 14. dec. 1888. D. P.-L. broj 15.

Molitelji za tu službu neka svoje pravilno obložene prošnje propisanim službenim putem u 14 dana ulože podpisanomu uredu.

C. kr. kotarski školski savjet
Volosko, 26. jenara 1891.

30-9 **Marijaceljske želudačne KAPLJICE**

pripravljene u ljekarni kod angjela čuvara C. Brady-a u Kromeriža (Moravska) jest staro, obće poznato sredstvo, koje okrepljujući djeluje kod slabe želudačne probave.
Prave su samo onda, ako su providjene sa polag otisnutom zaštitnom znamkom i podpisom
Ciena male boce 40, velike 70 nvč.
Vrst tvorine jest naznačena.
Prodavaju se u svih ljekarnah.

Važno za c. kr. sudove i odvjetnike u Istri.

Tiskara Dolenc

ima u zalihi i odpremljuje uz nizku cienu sliedeće hrvatske tiskanice:

1. Odluke (dekrete) na bagatelarne, sumarne i redovite tužbe.
2. Odluke na ovršne pljenitbene molbe pokretnina uz istodobnu procjenu.
3. Odluke na ovršne uknjižbene molbe, na ovršne molbe procjene nekretnina i one ovršne dražbe istih. Uz to i oglas dražbe nekretnina.
4. Odluke, kojimi se izdaje platežni nalog te odluke u slučaju podnešenoga prigovora.
5. Razpravne zapisnike u bagatelnom postupku i kontumacijalne osude.
6. Svake vrsti pozivnice u parbenom (bagatelnom) izvanparbenom i kaznenom postupku.
7. Molbe za bagatelarne tužbe, molbe za ovršnu pljenitbu i procjenu pokretnina, molbe za ovršnu procjenu nekretnina.

Put u Ameriku

ZA
NEW-YORK, CHICAGO,
SAN FRANCISCO,
I OSTALE GRADOVE NORD AMERIKE
BUENOS-AYRES,
MONTEVIDEO i ROSARIO
DI SANTA FE.

Izdaju direktne biljete

Mate Šverljuga FIUME. **Vinko Šverljuga** FUŽINE.
Mate Pollich
TRST Piazza Negozianti br. 2. 8—52

Br. 114

Natječaj.

U smislu zaključka občinskog zastupstva od 15. decembra 1890. razpisuje se ovim natječaj za mjesto: 3—3

1. občinskoga likvidatora,

koji se ima baviti likvidacijom prigrada občinskog zemljišta, sa godišnjom nagradom od for. 600 i 5% od likvidacija faktično realizovanih i za mjesto:

2. občinskog zemljomjerca,

kojemu će biti zadaća izmjeriti i procjeniti občinska zemljišta prigradjena iza izmjerenja god. 1882. dotično u onih županijah, u kojih nije izmjerenje provedeno, sa godišnjom nagradom od forinta 600 a. vr. i 5% od likvidnog dotičnog kapitala novo izmjerenih občinskih parcela.

Molitelji imadu podnesti svoje molbe podpisanomu glavarstvu do 15. febrara 1891. i dokazati sve one prednosti, koje se zahtevaju za takve službe, kao nauke, dosadanja praksa itd. Uredovni jezik ove občine jest hrvatski.

Glavarstvo občine
Kastav, dne 15. jenara 1891.
[illegible] s. r., glavar.

10— **Forinta 5 do 10** svakdanja stalna zaslužba bez kapitala i pogibelji pružamo svakomu koji se hoće baviti razprodajom srećaka i vriednostnih papira, zakonom dozvoljenih. Ponudbe pod naslovom srečke (Lose) na ekspediciju oglasa: J. Danneberg, Wien I., Kumpfgasse 8.

Resno svarilo
do vseh, ki nemajo še police

bodisi glede pridobitve posojila, ali pa kot volilo svojej družini (polica je namreč iste vrednosti kot gotov denar), posebno ugodna za zadolžene hišne posestnike in posestnike zemljišč, ker ob priliki nenadejane smrti zaostali po izplačanju zavarovane glavnice zadobe posestvo neobremenjeno; imenitna za novoporočence, ker je moči brezpogojno zavarovati zakonska in otroke; slednjič porabljiva za kavcije ali depot in pri trgovskih drugih v mejsebojno osiguranje.

Polica za zavarovanje na življenje je za vse slučaje najgotovejša, najvarčnejša in najboljša naložitev kapitala in in jej je dati prednost pred vsemi hranilnicami. 15—25

Kako in s katerim načinom je najložje dobiti to polico, pove ustmeno ali pismeno, povsem diskretno in brezplačno.

Assecuranz
Ober Inspektor „Klein“
Wien, II. Ob. Donaustrasse 59; 3—5 ure.
Brezplačna pojasnila v vseh hipotekarnih in zadevah osobnega kredita.

J. PSERHOFERA
ljekarna u Beču, Singerstrasse broj 15.
zum goldenen Reichsapfel.

Kričistilne krogljice, nekdaj imenovane univerzalne krogljice, poznate kot domače sredstvo proti zabasanju.

Jedna škatljica z 15 krogljicami stane 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljatvi po povzetju 1 gld. 10 kr.

Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati porto, in stane: 1 zavitek krogljic 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr.; 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kot jeden zavitek se ne pošilja).

Prosimo, da se izrečno zahteva
„J. Pserhoferjeve kričistilne krogljice“
in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis J. Pserhofer v rdečih plamenih, kakoršnega je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozebline J. Pserhoferja 1 posodica 40 kr., prosto poštnine 65 kr.
Trpotčev sok, 1 steklenica 50 kr.
Amerikansko mazilo za trganje 1 posodica 1 gld. 20 kr.
Prah proti potenju nog, škatljica 50 kr., poštnine prosto 75 kr.
Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 kr., poštnine prosto 65 kr.
Življenska esenca (Praške kapljice) stekleničica 22 kr.
Angležki čudežni balzam, steklenica 50 kr.
Fijakerski prašek, 1 škatljica 35 kr., poštnine prosto 60 kr.
Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuje rast las, škatljica 2 gld.
Univerzalni plašter prof. Steudela, posodica 50 kr., poštnine prosto 75 kr.
Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, izvrstno domače sredstvo proti posledicam slabe probave, 1 zavitek 1 gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge farmaceutične specijalitete, ki so bile po vsih avstrijskih časopisih oznanjene. 7—12

Razpošiljanja po pošti vrše se točno, a treba je denar poprej doposlati; večja naročila tudi po poštnem povzetju.

Pri dopošiljatvi denarja po poštnej nakaznici, stane porto dosti manj kakor po povzetju. 12—12

Zahvala.

Svoj gg. znancem i prijateljem, koji su za vrieme duge i težke bolesti pokojnoga

JAKOVA GORUPA

izkazivali svoje sućutje, koji su pokojnika sprovedli do hladna groba te i nam tom prigodom izjavili iskreno sućutje, izričemo ovim iskrenu zahvalu uz priznanje, da nam je bilo to sućutje u onih težkih trenutcih na veliku utjehu.

Trst, 22. jenara 1891.

U ime rodbine
FILIP GORUP
brat.

Izdavatelj i odgovorni urednik **M. Mandić**. Tiskara Dolenc.